Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 4 сентябрь 1969 йил, пайшанба ● № 206 (14.369). Баҳоси 2 тийин.

БУГУНГИ СОНДА:
- РЕСПУБЛИКАДА ПАХТА ЙИҒИМ-ТЕРИМИ БОШЛАНДИ.
- ҒАЛЛАКОРЛАР БЕШ ЙИЛЛИК МОБАЙНИДА МАМЛАКАТГА 100 МИЛЛИОН ПУДГА ЯҚИН ДОН БЕРДИЛАР.

ЎЗБЕКИСТОН ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ КАТТА ҒАЛАБАСИ

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнатчилари партия XXIII съездининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети кейинги пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб яна бир ғалабани қўлга киритдилар. Бошоқли дон экинлари ҳосилини ўриб-йиғиб олишни тўла равишда тугалладилар ва давлатга ғалла сотиш план—заказини муддатидан олдин бажардилар.

Тайёрлаш пунктларига 286 минг тоннадан зиёдроқ дон элтиб берилди, буғдой ва арпа топшириш 1,6 йиллик план ҳажмида бажарилди.

Пландан ташқари харид қилинадиган ғалла ҳисобидан давлатга 115 минг тоннадан кўпроқ дон сотилди. Давлатдан олинган уруғлик қарзи тўла равишда қайтариб берилди.

Шонли юбилейни—В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини—кутиб олишга тайёрланаётган республика ғаллакорлари Ватанга берган сўзларини шараф билан бажарганликлари тўғрисида бугун зўр хурсандчилик билан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ленинчи Марказий Комитетига ва ҳукуматга рапорт берадилар. Ҳозирги беш йиллик кунлари мобайнида мамлакат Ўзбекистондан 100 миллион пудга яқин ғалла олди, беш йиллиқ планнинг тўрт йили мобайнида давлатга дон сотиш плани 140 минг тонна миқдорида ошириб бажарилди.

Бу йил давлатнинг катта ёрдами туфайли, қиш ва баҳорнинг табиий офатларига қарамай колхозчиларнинг, совхоз ишчиларининг, мутахассисларнинг фидокорона меҳнати, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг моҳирона ташкилотчилик иши билан ғалладан яхши ҳосил етиштирилди. Бу ҳосил хўжаликлардан кўпчилигининг ғалла тайёрлаш планини ошириб бажаришига имкон берди. Қашқадарё областининг ғаллакорлари давлатга 80 минг тонна, Самарқанд областининг ғаллакорлари 75 минг тонна, Сирдарё областининг ғаллакорлари 56 минг тонна, Тошкент областининг ғаллакорлари 29 минг тонна, Сурхондарё областининг ғаллакорлари 23 минг тонна буғдой ва арпа сотиб дон тайёрлаш планини анча ошириб бажардилар. Наманган, Бухоро, Андижон ва Фарғона областларининг колхоз ва совхозлари давлатга пландан ташқари дон топширишни давом эттирмоқдалар.

Зомин, Ғаллаорол, Чироқчи, Ғузор, Қамаши, Бўлунғур, Юқори Чирчиқ, Ўрта Чирчиқ, Яккабоғ, Пастдарғом, Бойсун, Косон, Жиззах, Паярик, Шеробод, Қарши Бўстонлиқ ва бошқа кўпгина катта ғаллакор районларнинг колхоз ва совхозлари давлатга дон сотиш план-заказини анча ошириб бажардилар.

Давлатга дон топшириш ва пландан ташқари дон сотиш давом этмоқда.

Республика колхоз ва совхозлари ўзларининг имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, дон топшириш йиллик планидан ташқари давлатга камида 110 минг тонна шоли сотишга қарор қилдилар.

Республика шоликорлари бу йил яхши ҳосил етиштиришди, улар шоли ҳосилини ўриб-йиғиб олишга яқин кунларда киришадилар ва давлатга сотиладиган шолини биринчи марта 110 минг тоннага етказиш мажбуриятини олдилар.

Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари дон хўжалигини юксалтириш учун курашиб уруғликни жамғариб, тозалаб қўйиш, ерларни шудгор қилиш, кузги дон экинларини экиб олиш ҳамда келгуси йил ҳосилини таъминлайдиган бошқа барча кузги-қишки ишларни муваффақиятли ўтказиш учун социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар.

Партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалигини бутун чоралар билан ривожлантириш тўғрисидаги доимий ғамхўрлигига жавобан Ўзбекистоннинг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари ўз зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар олдилар. Улар 4 миллион 100 минг тонна пахта ва бошқа кўпгина маҳсулотларни етиштириш ва топшириш учун кураш олиб бормоқдалар. Республиканинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозлари бу юксак мажбуриятларни шараф билан бажариш ҳамда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун қизғин ишламоқдалар.

КОСОНДА ТЕРИМ БОШЛАНДИ

Қашқадарё область. Косон райони колхоз ва совхозларида ғўза парвариши юксак агротехника қоидалари асосида олиб борилди. Ҳосилнинг етилишини тезлаштириш тадбирлари кўрилди. Бу қувончли натижа берди. Ғўзаси нормал ривожланган майдонларда дастлаб ҳосил қилинган кўсаклар кийғос очила бошлади. Пахтакорлар вақтни ғанимат билиб, ҳосил йиғим-теримини республикада биринчи бўлиб бошлаб юбордилар. Шу муносабат билан редакция район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Жалил Ҳаққуловга телефон қилиб, район пахтакорларининг йиғим-терим мавсуми учун белгиланган режалари ҳақида гапириб беришни илтимос қилди.

— Районимиз деҳқонлари, — деди ўртоқ Ж. Ҳаққулов, — бу йил 15020 гектар майдонда мўл ҳосил етиштирдилар. Планимиз 29400 тонна. Аммо пахтакорларимиз улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига давлатга 40000 тонна «оқ олтин» сотиш ҳақида ваъда беришган. Шуни ҳам айтиш керакки, район хўжаликларида 5000 гектардан ортиқ майдонда ингичка толали пахта етиштирилди. 11100 тонна ингичка толали пахта тайёрланиши керак.

— Пахта теримига, — деди сўзини давом эттириб ўртоқ Ж. Ҳаққулов, — ҳозирча асосан совхозлар киришди. Чунки совхозларда оқ пахта етиштирилади. «Косон», «Москва» ва Ленин номли совхозларнинг пахтакорлари икки кундан буён пахта теришяпти. Колхозларда ҳам ҳосил етилиши ва кўсаклар очилиши билан терим бошлаб юборилади.

САВОЛ:— Бу йил машиналарда қанча пахта терилади?

ЖАВОБ: — Механизаторларимиз 15000 тонна пахтани териб бериш мажбуриятини олишган. Район далаларида бу йил мавсумда 170 та «зангори кема» ишлайди.

САВОЛ: — Планни ва мажбуриятни қачон бажариш мўлжалланяпти?

ЖАВОБ: — Дастлаб давлат планини 1 ноябргача ва мажбуриятни Улуғ Октябрь байрами кунигача бажаришни мўлжаллаган эдик. Ҳозир планни ва мажбуриятни бажариш муддатини бир оз қисқартиришни назарда тутяпмиз. Қисқа қилиб айтганда, районимиз пахтакорлари план ва мажбуриятни бу йил ҳам республикада биринчилар қатори бажариш учун барча зарур чораларни кўрадилар.

ХИРМОНГА БАРАКА!

Телефонда Бухоро область, Қоракўл район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Даврон ҚУРБОНОВ.

Кекса Жайҳун соҳиллари-ю, туя ўркачли Қизилқум барханларига туташ Қоракўл воҳаси далаларига ўзгача файз кирди: Тунов кунлари денгиздай мавжланиб ётган ям-яшил пахтазорлар мана энди оппоқ оқариб қолди. Ҳа, тўқ ва бўлиқ кўсаклар бодроқдек очила бошлади. Шу дамларни орзиқиб кутган донишманд деҳқонлар этак боғлаб, пайкалларга киришди.

Шу муносабат билан мухбиримиз Ўзбекистон КП район комитетининг биринчи секретари ўртоқ Д. Қурбоновга бир неча саволлар билан мурожаат қилди:

— Ҳосилнинг чўғи қалай?

— Яхши, — деди ўртоқ Қурбонов, — 23745 гектар майдонга чигит экканмиз. Ҳар гектар ердан 23 центнердан ҳосил олиш планлаштирилган. Яқинда барча майдонларни тағин бир марта кўздан кечирганимизда 49 минг тонна эмас, балки 55 минг тонна «оқ олтин» топшириш учун ҳамма асослар борлиги аниқланди. Айниқса, «Москва», «Шарқ Юлдузи», «Ленинград», «Правда», Киров номли ва «Октябрь» колхозиларида мўл ҳосил етиштирилди.

— Пахта терими қачон бошланди?

— Сентябрнинг дастлабки куниданоқ теримга киришилди. «Ленинград», «Москва», «Шарқ Юлдузи» колхозлари биринчи бўлиб теримга тушдилар. «Москва» колхозининг Қизилқум этакларидаги Замонбобо массивида меҳнат қилаётган Олтибой Ҳасанов бошлиқ бригада пахта топшириш йиллик планини ҳозиргача 20 процент адо этди.

— Пахта тайёрлаш давлат плани неча кунда бажарилади?

—Районимиз коммунистлари ва барча меҳнаткашлари пахта топшириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни 1 ноябрга қадар бажаришга бел боғладилар. Асосан машина теримига зўр берамиз. Далаларда 180 та агрегат ишлайди. 4 сентябрдан дефолиацияга киришдик. Бу иш қисқа муддатда тамомланади. Тағин бир неча кундан сўнг пахта терими оммавий равишда қизитиб юборилади. Бунинг учун барча ишчи кучи, транспорт воситалари ва бошқа механизмлар шай бўлиб турибди.

Қоракўлликлар пахта йиғим-теримини бошлаб юборишди. Биз уларга:

— Хирмонингизга барака! — деймиз.

МАТБУОТ— ОММАГА

Буюк доҳиймиз В. И. Лениннинг номи меҳнаткаш халқ қалбида, онгида нақадар азиз, мўътабар бўлса, у ташкил этган ва вояга етказган матбуот ҳам шу қадар қадрли, эътиборлидир. Совет халқининг матбуотга бўлган ҳурмати бениҳоя катта. У матбуотни ўзининг энг яқин дўсти, суянчиғи ва маслаҳатчиси деб билади.

Коммунизм қурилиши даврида совет матбуоти кишиларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг, партия идеяларини пропаганда қилишнинг қудратли воситасига, жуда кенг меҳнаткашлар оммасини жамиятимиз ишларини бошқаришга тортиш воситасига айланди. «Совет матбуоти, —деб уқтиради Л. И Брежнев, — шундай воситадирки, унинг ёрдамида партия ҳар куни омма билан гаплашиб, маслаҳатлашиб туради, оммага сиёсий билим беради ва омманинг ижодий кучларини сафарбар қилиб, шу тариқа ўз сиёсатининг ленинча бош йўлини амалга оширишни енгиллаштиради».

Совет матбуоти Ленин ғоялари билан қуролланганн, халқ оммаси билан мустаҳкам алоқада бўлгани учун ҳам кучлидир.

Халқнинг матбуотга бўлган ҳурматини газета ва журналлар тиражининг ўсишида яққол кўрамиз. 1969 йил январига келиб, аҳоли ўртасида тарқатиладиган газета-журналларнинг сони 10 миллион 139 минг нусхадан ошиб кетди. Бу беш йилликнинг дастлабки йили — 1965 йилдагига нисбатан 4 миллион 933 минг нусха ортиқдир. Газета кирмаган хонадонга янгилик келмайди, дейди халқимиз. Шу сабабли уни кутади, севиб ўқийди, ундан ўрганади, йўл-йўриқ олади, унинг сермазмун бўлишига ўз ҳиссасини қўшади.

Бепоён юртимизнинг ҳамма ерида 1970 йил учун газета ва журналларга обуна қабул қилина бошланди. Халқнинг талабларини тўла қондириш учун барча марказий газета ва журналларга, республика ва маҳаллий газеталарга обуна чекланмаган ҳолда қабул қилинади.

Матбуот тарқатиш — партиявий, катта сиёсий аҳамиятга эга бўлган ишдир. Партия ва совет ташкилотлари, «Союзпечать» ходимлари ва матбуот тарқатиш билан шуғулланувчи бошқа жамоатчи активлар — ҳар бир меҳнаткашнинг ўзига керакли газета, журналга қулай ва тез ёзишларини таъминлашлари керак.

Ҳозир бизда ижтимоий турмушнинг актив иштирокчиси, янги жамиятнинг онгли қурувчиси бўлган совет кишиларининг вақтли матбуотга бўлган, ўсиб бораётган талабини қондириш учун, ҳар бир касб эгасининг, ҳар бир корхона, муассасанинг, ҳар бир оиланинг ўзларига керакли газета ва журналларни олиб туришларини таъминлаш учун барча имкониятлар бор. Партия ташкилотларининг бурчи — обуна тўплашни ташкил этишдан ва бу иш устидан назорат ўрнатишдан иборатдир. Бунинг учун партия ташкилотлари коммунистлар ва партиясизларнинг, кенг жамоатчи активларнинг ўз коллективларида вақтли матбуотни тарқатишга жиддий эътибор беришларини таъминлаши лозим.

Газета ва журналларни кенг пропаганда қилишда жамоатчилик асосларини ҳар тарафлама ривожлантириш зарур. Корхона ва муассасаларда, маҳаллаларда ҳар йилгидек матбуотни пропаганда қилиш ва тарқатиш билан шуғулланувчи жамоатчи советларнинг фаолиятини жонлантириш, уларни ҳар томонлама рағбатлантириш лозим.

Газета тарқатишда Тошкент шаҳар ва Самарқанд область партия, совет ташкилотлари, алоқа ходимлари, айниқса намунали фаолият кўрсатиб келмоқдалар.

Тошкент шаҳрида аҳолининг вақтли матбуотга бўлган талабини қондириш мақсадида матбуот тарқатишга кенг жамоатчи активлар жалб этилади. 1969 йил учун обуна қилиш кампаниясида 8250 жамоатчи-матбуот тарқатувчи қатнашди. Корхона ва муассасаларда, олий ўқув юртларида 2800 та газета-журналларга ёзиш пункти ишлади. Шу билан бирга вақтли матбуотни ҳар бир хонадонга етказишнинг бошқа воситаларидан ҳам кенг фойдаланилди.

Бу соҳадаги илғор тажрибаларни ўрганиш ва кенг ёйиш керак.

Обуна тўплаш вақтида газета ва журналларнинг коллективлари ҳам матбуотни тарқатиш билан шуғулланувчи ходимларга яқиндан ёрдам беришлари керак. Улар ўз ўқувчиларига қарата мурожаат қилиш, уларнинг босилиб чиққан материаллар ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини, таклифларини билиш билан бирга, газета ва журналларнинг янада сермазмун, мароқли, юксак талаблар даражасида бўлишига эришишлари керак.

Партия вақтли матбуотнинг ўз вақтида ўқувчига етказиб берилишига катта аҳамият бериб келмоқда. Газета ва журналларни белгиланган муддатда, кечиктирмай чиқариш мақсадида ҳозирги замон техника воситаларидан фойдаланилмоқда. Лекин, афсуски, газета ва журналлар ҳамма ерда ҳам обуначиларга ўз вақтида етказиб берилябти деб бўлмайди. Нашриётлар, редакциялар ҳамда Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги, маҳаллий партия ва совет ташкилотлари вақтли матбуотни обуначиларга ўз вақтида етказиб беришни ташкил этиш тўғрисида жиддий ўйлаб, бу масалани ҳал этишлари керак.

Ветанимиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёрланяпти. Ўзларининг бутун куч ва ғайратларини, билим ва ижодий қобилиятларини халқ ишига бағишлаган, Коммунистик партия раҳбарлигида халқ бахт-саодати йўлида ижод этаётган Ўзбекистон журналистларининг бурчи — буюк Ленин ғояларининг тантанасини, социалистик тузумнинг яратувчилик қудратини, қардош халқлар дўстлиги ва уларнинг коммунистик қурилишда эришган юксак муваффақиятларини чуқур ва ёрқин кўрсатиб беришдан, омманинг ижодий ташаббусини тинмай авж олдириб, уларни КПСС XXIII съезди қарорларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этишдан иборат.

Матбуот — ҳар бир хонадонга!

ЎЗБЕКИСТОН ДОНИ. В. Сироткин фотоси.

ПАРТИЯ ВА СОВЕТ КАДРЛАРИНИНГ ЎҚУВИ

2 сентябрда КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги олий партия мактабида партия ҳамда совет раҳбар кадрларини қайтадан тайёрлаш курсларида машғулотлар бошланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитетининг раиси А. Я. Пельше курсларда машғулотларни бошлаб берди. У «Партия комиссияларининг иши ва уларнинг партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети қарорлари асосида партия ички контролини янада яхшилаш соҳасидаги вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

* * *

Тошкент Олий партия мактабида раҳбар партия ва совет кадрларини қайта тайёрловчи республикалараро курсларда машғулотлар бошланди. Бу курсларда Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон Коммунистик партиялари Марказий Комитетларидаги ташкилий партия ишлари бўлимларининг инструкторлари ва инспекторлари, сектор мудирлари ва бўлим мудирларининг ўринбосарлари, саноат ва транспорт, қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлимларининг ходимлари, партия комиссияларининг аъзолари, шунингдек мазкур республикаларнинг бир группа журналистлари, Ўзбекистон ва Тожикистон Коммунистик партиялари область комитетларининг партия ходимлари ўқимоқда.

Бир ой ичида бу курсларда КПСС тарихи ва сиёсатига, марксизм-ленинизм фалсафасига, илмий коммунизмга, сиёсий иқтисодга, партия қурилишига, журналистика масалаларига доир лекциялар ва докладлар ўқилади.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов курсларнинг тингловчилари олдида нутқ сўзлади.

* * *

Областлараро курсларда ҳам машғулотлар бошланди. Бу курсларда Қорақалпоғистон АССР, Тошкент, Сирдарё ва Хоразм областларидаги шаҳар ва район ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари, қишлоқ ва посёлка советларининг раислари ўқиб ўз билимларини оширадилар. (ЎзТАГ)

ХАШАК ТЎПЛАНГ, СИЛОС БОСТИРИНГ!

Ўзбекистон ССР областларида дағал хашак жамғариш ва силос бостиришнинг бориши тўғрисида 1969 йил 3 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(минг тонна ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — дағал хашак жамғариш плани, учинчи стун — тайёрлангани, тўртинчи стун — планнинг бажарилиш проценти, бешинчи стун — силос бостириш мажбурияти, олтинчи стун — бостирилган силос, еттинчи стун—мажбуриятнинг бажарилиш проценти.

Тошкент	198,5	164,7	83,0	350,0	220,2	62,9
Сирдарё	186,3	161,4	86,6	235,0	185,8	79,1
Фарғона	148,7	110,4	74,2	350,0	174,6	49,9
Наманган	118,7	107,0	90,1	310,0	113,8	36,7
Андижон	126,6	101,5	80,2	275,0	118,9	43,2
Самарқанд	360,0	375,5	104,3	340,0	106,4	31,3
Бухоро	290,5	294,3	101,3	250,0	48,3	19,9
Қашқадарё	248,0	270,4	109,0	180,0	132,7	73,7
Сурхондарё	255,8	250,1	97,8	220,0	111,4	50,6
Хоразм	115,6	87,4	75,6	250,0	52,4	21,0
ҚҚ АССР	164,9	95,4	57,9	242,0	34,4	14,2
Республика бўйича:	2213,6	20,18,1	91,2	3002,0	1298,9	43,3

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов 2 сентябрда Сурия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Совет Иттифоқида дам олаётган Бош секретари Х. Бағдаш билан учрашди.

Учрашув қатнашчилари ҳар иккала партиянинг фаолияти тўғрисида ахборот бердилар, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтираётган масалалар юзасидан фикрлашиб олдилар.

Суҳбат қардошларча дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари Е. И. Кусков қатнашди.

А. А. Громиконинг айтганлари

БЕЛГРАД, 2 сентябрь. (ТАСС). Югославия Социалистик Федератив Республикаси ташқи ишлар давлат секретари М. Тепавацнинг таклифига биноан, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико расмий визит билан бугун Белградга келди.

А. А. Громико Югославия пойтахтига келиши билан қуйидагиларни баён қилди:

Бизнинг партиямиз ва Совет ҳукуматимиз Югославия билан муносабатларни ривожлантиришга катта аҳамият бермоқдалар. Социализм ва коммунизм учун курашдаги ғояларимизнинг муштараклиги, фашист босқинчиларга қарши биргаликда олиб борилган курашда мустаҳкамланган традицион дўстлигимиз мамлакатларимизнинг халқларини бирбири билан боғлайди.

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ БИЛАН

АНДИЖОН, 2 сентябрь. (ЎзТАГ). Андижон область меҳнаткашларининг делегацияси область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов бошчилигида болгариялик дўстларимизнинг меҳмони бўлиш учун Ямболга жўнаб кетди. Делегация Болгариядаги социалистик революциянинг 25 йиллигига бағишланган тантаналарда қатнашади.

ЎЗБЕКИСТОН КОМСОМОЛИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ёшларни коммунистик онглилик, Ватанга чексиз муҳаббат, партия ишига, кекса бўғиннинг қаҳрамонона традицияларига садоқат руҳида, ленинча пролетар интернационализми идеялари ва буржуа идеологиясига муросасиз бўлиш руҳида тарбиялаш республика комсомолининг энг муҳим вазифаси. Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг 3 сентябрда Тошкентда бўлиб ўтган навбатдаги пленумида шу вазифа амалда қандай бажарилаётганлиги тўғрисида гапирилди. Пленумда Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Х. Абдуллаева доклад қилди.

Комсомол раҳбарлари Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети XV пленумининг ва ВЛКСМ Марказий Комитети VI пленумининг талаблари асосида ўз фаолиятини ҳар томонлама анализ қилиб чиқиб, комсомол ташкилотларининг ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш йўлидаги бутун ташкилотчилик ва сиёсий ишларини янада такомиллаштиришга, мавжуд камчиликларни тезроқ йўқотишга қаратилган чора ва тадбирларни белгилаб олдилар.

Пленум комсомол ташкилотларини В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарликни яна ҳам кўпроқ кенгайтиришга, ҳар бир комсомолнинг, ҳар бир йигит ва қизнинг Ленин юбилейини муносиб кутиб олишини таъминлашга чақирди.

Пленум ишида Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов қатнашди. (ЎзТАГ)

ТАСС АХБОРОТИ

1969 йил 2 сентябрда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Космос —297» учирилди. Йўлдош ичига ўрнатилган илмий аппаратлар космик фазони тадқиқ қилишни давом эттиришга мўлжалланган.

Йўлдош параметрлари қуйидагича бўлган орбитага чиқарилди:

—Бошланғич айланиш даври,—89,7 минут;

—Ер юзасидан максимал узоқлашуви (апогейида)—334 километр;

—Ер юзидан минимал узоқлашуви (перигейида) — 211 километр;

— Орбитанинг оғиши — 72,9 градус.

Йўлдошда илмий аппаратлардан ташқари 19,995 мегагерц частотада ишловчи радио передатчик, орбита элементларини аниқ ўлчайдиган радио система приборлар ва илмий аппаратларнинг иши тўғрисидаги маълумотларни Ерга юбориб турувчи радио телеметрик система бор. Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш—ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

Партия ташкилоти секретарининг минбари

ПАРТКОМ ҲИСОБОТГА ТАЙЁРЛАНАДИ

Н. ҚАШУБИН,
«Узбекхлопкомаш» заводи партия комитетининг секретари

Сентябрнинг бошларигача заводимиздаги ўн тўртта цех партия ташкилотининг ҳаммасида ҳисобот ва сайлов йиғилишлари бўлиб ўтди. Партком бу йиғилишларни умумзавод ҳисобот-сайлов партия йиғилишини тайёрлашнинг масъулиятли босқичи деб билади.

Партия комитетининг аъзолари коммунистларнинг йиғилишларда айтган танқидий мулоҳазаларини, амалий таклифларини синчиклаб ва зўр қизиқиш билан таҳлил қилмоқдалар, якунларини умумлаштирмоқдалар, амалий хулосалар чиқармоқдалар. Ана шу материаллардан партқомнинг ҳисоботини тайёрлаш вақтида фойдаланилади.

Цех партия ташкилотларида бўлиб ўтган муҳокамада техника тараққиётини жадаллаштириш, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, меҳнатни илмий ташкил этишни жорий қилиш, социалистик мусобақани ривожлантириш, ҳар бир партия аъзосининг роли ва масъулиятини ошириш масалаларига асосий эътибор берилди. Завод коммунистлари меҳнат унумдорлигини янада оширишни, маҳсулот сифатини кўтариш ва таннархини пасайтиришни, барча техника-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилашни ўзларининг энг асосий вазифалари деб ҳисобламоқдалар.

Коммунистлар ҳисобот даври мобайнида қилинган ишларни таҳлил этиб партия раҳбарлигининг услуби ва методларини такомиллаштириш, қабул қилинган карорларнинг ижросини назорат қилишни яхшилаш, партия ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш, топширилган иш учун шахсий жавобгарликни ошириш тўғрисида қимматли мулоҳазалар айтишди.

Завод партия ҳисобот-сайлов йиғилишида ҳам ана шу масалалар атрофлича муҳокама қилинади. Партком йиғилишга тайёргарлик кўриш даврида коммунистларнинг бутун диққат-эътиборини коллективда олиб борилаётган партия ишини янада такомиллаштириш, бу ишнинг самарадорлигини ошириш, иқтисодий ислоҳот проблемаларига эътиборни кучайтириш, янги системанинг, моддий ва маънавий омилларнинг афзалликлари ва имкониятларидан тағин ҳам тўлиқ фойдаланиб меҳнаткашларнинг ижодий ташаббускорлигини ривожлантириш масалаларига қаратишга ҳаракат қилмоқда.

Партком бу вазифаларнинг мураккаблиги ва муҳимлигини тушуниб, шу вазифаларни амалга оширишга доир тадбирларни ишлаб чиқишда ҳисобот-сайлов йиғилишининг ролини яхши англаб йиғилишга тайёргарликни янгича усулда ўтказишга қарор қилди.

Бир қанча партия ташкилотларининг ўтган йилги тажрибасини ҳисобга олиб, партком завод партия ҳисобот-сайлов йиғилишини тайёрлаш планини тузиб чиқди. Бу планда ўтган йилги қилинган партиявий ишларни ўрганиш, умумлаштириш ва таҳлил этиш, шунингдек партқомнинг ҳисобот доклади ва қарор лойиҳаси учун материаллар ва тавсиялар тайёрлаш юзасидан партком аъзоларининг ва коммунистлар кенг доирасининг барвақт иш олиб бориши кўзда тутилган. Планда умумий ишнинг бирор қисмини олиб бориши лозим бўлган коммунистларнинг номлари, ижро этиш муддатлари белгиланган. Партком аъзолари группаларнинг раҳбарлари қилиб тасдиқланди. Уларнинг ҳаммасига умумий пландан кўчирмалар берилди. Шу кўчирмаларда қайси иш, қайси муддатда бажарилиши лозимлиги кўрсатилган.

План бир неча қисмдан иборат бўлиб, ҳар бир қисм партком ишининг асосий йўналишларини, шунингдек ҳисобот-сайлов йиғилишига ташкилий жиҳатдан тайёрланиш масалаларини (йиғилиш бўладиган вақт ва жойни коммунистларга хабар қилиш, биноларни тайёрлаш ва шу сингариларни) акс эттиради.

Партия ҳисобот-сайлов йиғилиши ноябрь ойининг иккинчи ўн кунлигида ўтказилади, уни тайёрлаш планини эса партком август ойидаёқ тасдиқлади ва сўнгра биз шу планни амалга оширишга киришдик.

Ҳар бир группа катта иш қилиши лозим. Мисол учун планнинг биринчи қисмини айтиб ўтайлик. «Ишлаб чиқаришга партия раҳбарлиги масалалари» деб аталган бу бўлимда кўпгина мураккаб проблемаларни пухта ўрганиш мўлжалланган. Ўз хусусиятига кўра ҳар хил турли маҳсулотларни ўз-ўз ишлаб чиқарадиган бизнинг заводимиз бир маромда ишламаслиги, вақт-вақти билан ишда узилиш бўлиб туриши, машина-ускуналарнинг айрим турларини равшан планлаштирмаслик оқибатида ҳали ҳам баъзан танг аҳволга тушиб қолмоқда.

Аслида биз қуюв ишлаб чиқаришини ўз кучимиз билан тамомила қайта қуриб олганлигимиз сабабли қўшимча қийинчиликлар келиб чиқди. Партқомнинг ташаббуси билан завод дирекцияси ремонт-механика цехи, механизация ва электр цехлари ишини икки ойга тўхтатиб қўйди. Бу цехларнинг коллективлари қуюв цехидаги қурилиш-монтаж ишларига ўтказилди. Лекин умумий ишлаб чиқариш плани шу жумладан мазкур уч цехнинг плани ҳам ўзгармасдан қолаверди. Заводимизда кўпгина қийинчиликлар бор. Лекин биз уларни тезроқ бартараф қилишга интилмоқдамиз: ҳозирнинг ўзидаёқ айрим ишлаб чиқариш участкаларининг нолож тўхтаб қолган вақтида чиқармай қолган маҳсулотининг ўрнини тўлдирмоқдамиз ва йиллик программани сўзсиз бажаришга аҳд қилганмиз.

Ишлаб чиқаришга партия раҳбарлиги тажрибасини ўрганиш ва умумлаштириш учун бешта группа тузилди, уларнинг ҳар бири маълум масалалар билан шуғулланмоқда. Шу масалалардан яхши хабардор бўлган тажрибали ўртоқлар группаларнинг раҳбарлари қилиб тасдиқланди. Масалан, партком аъзоси В. Михайлов бошчилигидаги бир группа ўртоқлар В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кучайтириш масаласи билан шуғулланмоқда; Г. Губайдуллин бошчилигидаги бошқа бир группа иқтисодий ислоҳот шароитида хўжалик фаолиятини таҳлил қилмоқда; партком секретарининг ўринбосари С. Слэвуцкий бошчилигидаги учинчи группа техника тараққиётини жорий этиш, ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш юзасидан партия ташкилотининг фаолиятини умумлаштирмоқда; қурилиш масалаларини яхши билувчи ўртоқлар группаси заводни реконструкция қилишнинг бориши ва истиқболлари тўғрисидаги ўз мулоҳазаларини тайёрламоқда; коммунистларнинг яна бир группаси ҳисобот даврида қабул қилинган қарорларнинг бажарилиш якунларини кўздан кечирмоқда.

Планнинг бошқа бўлимлари: ташкилий-партиявий ишлар, идеология масалалари, йиғилишга ташкилий-техникавий тайёргарлик кўриш ҳам шу каби тақсимланган.

Заводда 222 коммунист бўлиб, 50 дан ортиқ киши бизнинг планимизга биноан ҳисобот-сайлов партия йиғилишига тайёргарлик ишларига бевосита жалб этилган. Ҳар бир группада уч-етти партия аъзоси бор. Бу ўртоқлар иш жараёнида барча коммунистларнинг эътиборини бўлажак ҳисобот-сайлов йиғилишига жалб этишга кўмаклашадилар.

Ҳозир партқомимиз составида ўн тўрт киши бор. Улар активлар группаси билан биргаликда мазмундор ҳисобот докладини, йиғилиш қарори лойиҳасини тайёрлай оладилар, барча коммунистларнинг йиғилишда иштирок этишига, бинони тайёрлашга эришадилар, албатта.

Ҳисобот-сайлов йиғилишини тайёрлаш плани тасдиқланганидан кейин партқомда ҳамма группаларнинг раҳбарларига йўл-йўриқ берилди. Сўнгра уларнинг ҳар бири ўз группаси аъзолари билан суҳбатлашиб уларнинг ҳар қайсисига шахсий топшириқлар берди. Сентябрнинг биринчи ўн кунлигида бўладиган партком мажлисида шу иш қандай бораётганлиги тўғрисида айрим группалар раҳбарларининг ахборотини тинглаймиз.

Йиғилишни тайёрлаш планида қуйидаги тадбир ҳам кўзда тутилган: йиғилишга бир неча кун қолганида цех партия ташкилотларининг секретарлари ўз коммунистларини қисқа вақтга тўплаб йиғилишнинг қаерда ва қачон бўлишини эслатадилар. Йиғилиш соатларида сменада банд бўладиган коммунистларнинг ўрнига бошқа кишиларни ишга чақириш билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал қиладилар. Шу ернинг ўзида коммунистлар цех партия ташкилоти учун алоҳида диққатга сазовор бўлган масалалар юзасидан яна бир марта фикрлашиб олишлари мумкин.

Партия органларининг ҳисобот ва сайловини ўтказиш тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг Инструкцияси билан барча коммунистларни таништириш ҳам йиғилишни тайёрлаш планида кўзда тутилган. Ана шуларнинг ҳаммаси коммунистларнинг йиғилишда ижодий активлик билан иштирок этишларига кўмаклашиши турган гап.

Эҳтимол бизнинг планимиз кўп жиҳатдан унчалик мукаммал эмасдир, лекин партия ташкилоти учун муҳим бўлган йиғилишни пухта тайёрлаш асосли эканлиги шубҳасиз.

Ҳисобот-сайлов йиғилиши, КПСС XXIII съезди қарорларига биноан ички партия турмушини активлаштиришга, ички партия демократиясини ривожлантиришга, партия интизомини мустаҳкамлашга, ҳар бир коммунистнинг активлигини оширишга, беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олишга ёрдам бериши лозим.

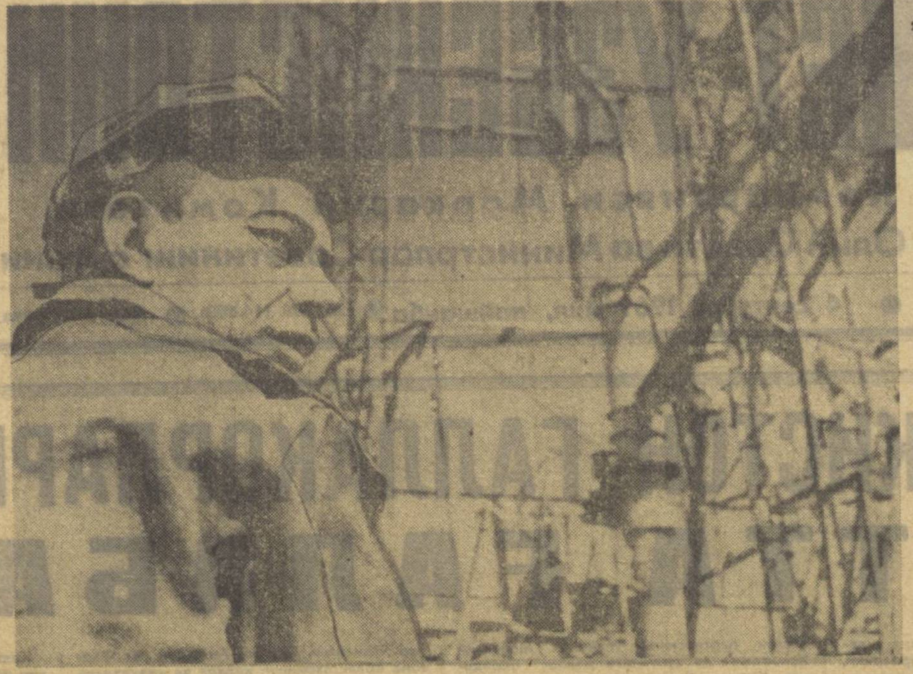

«ЎЗБЕКНЕФТЬ» бирлашмасига қарашли Андижон пармалаш идорасининг Ёқуб Мажидов раҳбарлик қилаётган кон-пармаловчилар бригадаси коллективи «Ғарбий Полвонтош» участкасида ғайрат билан иш олиб боришяпти. Доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига муносиб меҳнат туҳфаси ҳозирлаш учун авж олдирилган социалистик мусобақада Ёқуб ака бригадаси пешқадамликни қўлда бермаётир. У бошлиқ коллектив ойлик ва квартал топшириқларини муттасил ортиғи билан адо этишга эришяпти.
Суратда: пармаловчилар бригадасининг бошлиғи Ёқуб Мажидов.

С. БЕЗНОСОВ фотоси.

СОЮЗНИХИНИНГ ҚИРҚ ЙИЛЛИГИ

Ленин орденли Бутуниттифоқ пахтачилик илмий тадқиқот институти — СоюзНИХИ ўзининг қирқ йиллик юбилейини нишонлади. Илмий совет юбилей мажлисида қатнашиш учун Москва, Ленинград, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон, Қозоғистон ва Озарбайжондан Тошкентга меҳмонлар келишди.

Институт ташкил этилган пайтдан буён ўтган йиллар ичида пахтакор республикаларда илмий ишларни мувофиқлаштириб олиб борувчи марказ бўлиб қолди. Мамлакатимиз ярим аср мобайнида «оқ олтин» етиштиришни саккиз баравар кўпайтириб, ҳар йили олинаётган пахта миқдорини қарийб олти миллион тоннага етказди. Бунда СоюзНИХИ олимларининг хизмати ҳам катта. Замонавий машиналар ёрдами билан пахта етиштириш агротехникаси ишлаб чиқилди, экиш муддатлари, сарф қилинадиган уруғлик миқдори, далага чиқариб солинадиган ўғит нормалари, суғориш муддатлари тавсия этилди, ернинг мелиорация ҳолатини яхшилаш, алмашлаб экишни жорий қилиш юзасидан маслаҳатлар берилди. Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқида жаҳоннинг бошқа мамлакатларига нисбатан энг кўп пахта ҳосили етиштирилмоқда, энг яхши сифатли тола олинмоқда.

Институт директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Манноnов институтнинг қирқ йил ичида босиб ўтган йўли тўғрисида сўзлаб берди. У айтдики, Лениннинг суғориладиган деҳқончиликни ривожлантириш ва пахта етиштиришни кўпайтиришга қаратилган декретлари пахтачиликни юксалтириш ҳамда тадқиқот ишларини уюштиришнинг катта программаси бўлди.

Илмий советнинг мажлиси беш кун давом этади. Мамлакатимизнинг атоқли олимлари доклад қилишади. (ЎзТАГ).

ЖАНГЛАРДА ЧИНИҚҚАН ДЎСТЛИК

ИНТЕРНАЦИОНАЛ ТАРБИЯ МАВЗУИДА

1919 йил. Совет Туркистони фронтлар алангаси ичида, қуршовда. Қон-кардош Туркистонга ёрдам бериш учун бу ерга ёрдамга келганлар орасида турли миллат фарзандлари бор. Улардан бири Белоруссиянинг Могилев области Беседович қишлоғидан келган Яков Сергеевич Шаробурко эди. У шахтёр бўлган. Кейинчалик чор Россияси армиясида хизмат қилиб, революцион ҳаракатда қатнашиб, қамоққа тушган.

1919 йил 13 сентябрда Туркистон фронти қўшинлари Туркистон республикаси жангчилари билан бирлашган тантанали кундан кейин Яков Фарғонага келиб, бу ерда босмачилар ва оқгвардиячиларга қарши жангларда эскадронга ва дивизионга командир бўлиб турди. У командир бўлган бўлинма шуҳрат қозонган Н. Полк таркибида эди. 1920-1921 йиллари Яков Сергеевич жанговар қаҳрамонлиги учун 3 марта Қизил Байроқ ордени билан мукофотлашга тавсия этилган.

1920 йилнинг 16 августи. Пиёда аскарлар коммунистик полкининг 3- батальони Холхўжа бошчилигидаги 2000 га яқин босмачилар томонидан Кисак қишлоғида ўраб олинди. 3- батальонни қутқариб қолиш зарур. Икки эскадронга командир бўлган Шаробурко аскарларни қаттиқ жангга сафарбар этди. Босмачиларни саросимага солиб қўйди ва чекинишга мажбур этди.

1921 йил февралида Парпи қўрбоши бошчилигидаги 3000 босмачи Андижон районининг Қўқон қишлоғига ҳужум қилди. Бу жангда босмачиларга катта зарба берган Шаробурко бошлиқ бўлган 13-отлиқ аскарлар полки Бутунроссия Марказий ижроия комитети байроғини, Шаробурко эса, Қизил Байроқ орденини олишга муяссар бўлди.

Қизил Армиянинг эскадрон, полк дивизиясига командирлик қилди. Ғарбий Украина ва Бессарабияни озод этишда қатнашди. Улуғ Ватан уруши йиллари фашистларни Витебск, Вязьма, Адриапол, Шимолий Кавказ, Болтиқбўйи, Одер ва Берлинда тор-мор қилишда унинг ҳарбий қисми ғалабалари билан шуҳрат топди.

Генерал-майор Шаробурко икки марта Ленин ордени, тўрт марта Қизил Байроқ ордени, I даражали Суворов ордени, Польша Халқ республикаси ордени, беш медаль билан тақдирланди.

Белоруссияда ўзбек адабиёти ва санъати декадаси пайтида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Машеров бундай деган эди:

«Оқгвардиячилар билан чет эл интервентларини Қизил Армия тор-мор келтирган граждданлар уруши фронтларида қардош халқларимиз бир сафда турдилар... Белоруслар билан ўзбекларнинг дўстлиги Совет Ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жанг майдонларида ботир жангчиларимиз тўккан қон билан мустаҳкамланган».

А. АКРАМОВ,
тарих фанлари кандидати.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ҚАРШИ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қашқадарё область партия комитетининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Пленум қатнашчилари область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Р. Ғойибовнинг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига область меҳнаткашлари олган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши тўғрисидаги докладини муҳокама қилдилар.

ТУҒИЛАЁТГАН ДАРЁ

Ҳисор ва Зарафшон тоғларининг қорли чўққиларидан бошланган минглаб жилғалар, булоқлар катта-кичик дарёларни ташкил этади. Лекин ана шу дарёлар улкан Қарши чўлини сув билан таъминлашга етмайди. Шунинг учун ҳам Ўрта Осиёда энг йирик Қарши магистрал канали бунёд этилмоқда. Амударёлардан то Қашқадарёгача бўлган катта масофа бўйлаб қурилаётган бу гигант канал секундига 350 кубометр Амударё сувини чўлга олиб келади. Магистрал канал бўйлаб олтита насос станцияси Амударё сувини чўлга кўтариб беради.

Ҳозир магистрал каналда тупроқ қазиш ва бетон ётқизиш ишлари давом эттирилаётир. Чўлқуварлар табиатнинг жазирамасидан чўчимай, канал қурилишида тер тўкяптилар.

Қарши чўлини ўзлаштиришда Қашқадарёда улкан ҳажмдаги ишлар олиб борилмоқда. Зарафшон тизма тоғлари бағридан бошланадиган Қумдарё сувидан фойдаланиш мақсадида сув омбори қурилмоқда. Бу сув омбори Қалқама қишлоғи этагида бунёд этилиб, 80 миллион кубометрдан ортиқ оби-ҳаётни сийнасига сиғдиради. Баҳор ва қишда беҳуда оқиб ётган сел сувлари шу сув омборида тўпланади. Қашқадарё қурилиш-монтаж бошқармасининг гидромеханизаторлари 14 километр масофада 1.3 миллион кубометр тупроқ ва шағал ишларини бажариб, бўлажак сув омборининг биринчи навбатига пойдевор қўйдилар.

Сув омбори қурилиши трассасига бульдозерлар, экскаваторлар, скреперлар ва бошқа техника ва транспорт воситалари унумли ишлатилмоқда. Гидромеханизаторлар жасорат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Қурилиш-монтаж бошқармасининг коллективи Қалқамадан то Чимқўрғон сув омборигача бўлган 40 километрлик масофада канал қазиб келяптилар.

Қумдарёнинг янги ўзанини бетонлаш ишлари шу йилнинг ўзидаёқ тугалланади.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ МАСАЛАЛАРИ

УЙ ҲАҚИДА ЎЙЛАР

Андижон областида шаҳарнамо қишлоқлар кўп. Избоскан районидаги «Шарқ юлдузи» колхозига борган киши ўзини шаҳарда юргандек ҳис этади: электр бор, радио бор. Мактаб, кинотеатр, кутубхона, магазинлар, болалар боқча-яслилари, касалхона, маиший хизмат кўрсатиш комбинати, ҳаммом, сартарошхона, водопровод — ҳамма-ҳаммаси бор. Шаҳарлардаги сингари қўшқават бинолар савлат тўкиб турибди. Кенг ва равон йўлларга асфальт ётқизилган. Йўл ва йўлкалар бўйига тартиб билан дов-дарахтлар экилган. Қишлоқ аҳолисининг кўпчилиги барча қулайликларга эга бўлган замонавий уйларда яшайди. Қишлоқни қайта қуриш ишлари яқин йилларда ниҳоясига етказилади.

Хўжаобод районидаги Димитров номли, «Ленинград», Ленин районидаги «Правда Востока», Ленин номли, Избоскан районидаги Охунбобоев номли, «Партия XX съезди», Қўрғонтепа районидаги Энгельс номли колхоз қишлоқлари унча-мунча шаҳарчадан қолишмайди.

Бироқ бугунги ўсиш-улғайиш нуқтаи назаридан қарайдиган бўлсак, қишлоқ қурилишининг бориши ҳозирги юксак талаблар даражасида эмас.

Қишлоқларни замонавий талаблар асосида қайта қуриш дейилганида кўпинча янги уй-жой қурилишгина кўзда тутилади. Унда яшовчи деҳқонга ҳар томонлама қулайликлар яратиш тўғрисида кам гапирилади. Ваҳолонки, эндиликда қулайликлари бўлмаган уйлар, қишлоқларни янгилик деб айтишга ҳақли эмасмиз.

Аввало, қишлоқларни қайта қуришдан мақсад нима? Фақат унинг чиройли бўлиши учунгинами? Йўқ, албатта. Асосий мақсад — қишлоқ аҳолисининг моддий-маиший шароитини яхшилаш, колхозчиларга зарур қулайликлар яратишдир. Бас, шундай экан, қишлоқ аҳолисига уй-жой билан бирга яна нималар керак? Биринчи навбатда, тоза сув керак. Шунинг учун ҳамма жойда водопровод қуриш жуда зарур. Иккинчидан, деҳқон оилаларини ўтин-чўп йиғиш ташвишидан қутқариш керак. Бунинг учун қишлоқларни қайта қуриш планига уй-жой қуриш билан бирга уйларни газлаштиришни узвий боғлаш керак. Газ, водопровод, канализация, электр ўрнатилмаган, киритилмаган уйларни биз замонавий деб айтолмаймиз.

Қишлоқларни қайта қуриш бош планларида мана шу қулайликлар албатта эътиборга олиниши ва кўзда тутилиши шарт. Бироқ Ленин районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Правда Востока» колхозининг раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Зокиржон Собиров айтганидек, қишлоқларни қайта қуриш бош планлари аксар ҳолларда пала-партиш тузилмоқда, бунинг натижасида бош планлар тез-тез ўзгартириб турилади. **Ҳозирги пайтда областдаги 145 колхоздан 81 тасидагина қишлоқ қурилишининг бош плани бор. Бунинг ҳам 12 тасигина яроқли. Қолганлари бутунлай қайта тузилиши лозим.** Шу сабабли кўпгина колхозларда уй-жойлар бош плансиз дуч келган жойларга қурилмоқда. Натижада сал вақт ўтмай плансиз уйларни ё бузиб ташлашга, ё қолдириб кетишга тўғри келяпти.

Одатда қишлоқлар икки йўл билан — колхозлараро қурилиш ташкилоти ҳамда ҳашар йўли билан қайта қурилмоқда. Очиғини айтганда, колхозлараро қурилиш ташкилотлари қурган уйлар ҳашар йўли билан қурилганларга нисбатан анча қимматга тушаётир. Пишиқ ғиштдан тикланган уч хонали уйга ўртача 5—5,5 минг сўм сарфланяпти. Бу жуда қимматга тушаётир.

Деҳқоннинг уйи қандай бўлиши керак деган мулоҳаза юзасидан областдаги кўпгина колхоз раҳбарлари, партия, совет ходимлари, қурувчилар билан фикрлашдик. Избоскан районидаги Охунбобоев номли колхозда қишлоқлар кенг кўламда қайта қуриляпти. Бинобарин, бу ерда анча-мунча тажриба орттирилган, айни пайтда, баъзи бир муаммоларга ҳам дуч келинган, албатта. Колхоз раиси Шарофиддин Сайфиддиновнинг бу хусусдаги мулоҳазаларини худди шу жойда таъкидлаш ўринли бўларди деб ҳисоблаймиз.

— Қишлоқда қурилиш ишлари асосан ўзи ўрганиб уста бўлган кишилар кучи, диди билан қуриляпти. Колхозларда қурувчи инженерлар, малакали архитекторлар деярли йўқ. Тошкент ва Самарқанд олий ўқув юртларида ўқиб чиқаётган мутахассислар катта шаҳарлардан ортмаяпти, ортганлари ҳам область ва районлардаги раҳбар ишларда қоляпти. Бу — табиий. Шунинг учун Андижондаги қурилиш техникуми қошида архитектура бўлими очишни ўйлаб кўрилса яхши бўларди.

Биз бу ерда колхозлараро қурилиш ташкилоти қурган уйларнинг қимматга тушаётганини таъна қилиб ўтдик. Хўш, бунинг сабаби қаерда? Аввало, материалларнинг қимматлигида, қолаверса арзон материалларни олис жойлардан келтириб, уларнинг таннархини қимматлаштириб юборилаётганида. Масалан, иморатларнинг эшик, дераза, пол тахталари Тошкентдан, ундан ҳам наридан келтириляпти. Йиғма темир-бетон эса Олмалиқ, Красноводск, Душанба шаҳарларидан келтириляпти. Областнинг ўзида эшик, дераза тайёрлайдиган корхона қурилиб, бу материаллар шу жойнинг ўзида ясалганида қурилиш иншоотлари бирмунча арзонга тушиши мумкин эди.

Колхозлараро қурилиш ташкилотлари тиклаётган биноларнинг қиммат бўлаётганига яна бир сабаб, қурилиш ишларининг яхши механизациялаштирилмаганидир. «Облколхозстрой» трестида бор-йўғи учта ҳавозали кран бор. Қурилаётган кўп қаватли бинолар эса анчагина. Натижада Москва районидаги «Октябрь», Фрунзе номли колхозларда ва бошқа хўжаликларда кўп қаватли уйларнинг юқори қаватларига етганда иш тўхтаб қоляпти.

Умуман, трестга қарашли ташкилотларда бетон ишларининг 44 проценти, қоришма тайёрлашнинг 33 проценти, сувоқ ишларининг бир проценти механизациялаштирилган, холос. Қолган ишларнинг ҳаммаси қўл кучи билан бажариляпти.

Энди қайта қурилаётган қишлоқларимизнинг ташқи қиёфаси хусусида икки оғиз сўз. Одатда типовой уйлар тиклангач кўрғон атрофларини девор билан ўраш кўзда тутилмайди. Бу ишни кўпинча уй эгасининг ўзи кейин, фурсати бўлганда гувалакдан ёки пахса босиб битказиб олади. Бу қишлоқ ва янги уйлар кўркини бузади-қўяди. Шундай экан, нега қўрғон айлантиришни ҳам планда кўзда тутмаймиз? Нега гувала девор қилиб, қишлоқ ҳуснини бузамиз? Яхшиси, уйларни тиклаш пайтида ҳеч бўлмаганда, кўча тараф деворини темир-бетондан тўсиш керак. Колхозлараро қурилиш ташкилоти тажриба учун Андижон районидаги Охунбобоев номли колхозда 31 та уйнинг кўча томонига йиғма темир-бетондан девор тиклади. Бундай қилинганда, чиройли бўлишдан ташқари арзонга ҳам тушар экан.

Биз ўйлаймизки, қишлоқ қурувчилари ва уларга раҳбарлик қилаётган республика колхозлараро қурилиш Бош бошқармаси, лойиҳа ташкилотлари бу ҳақда ўртага қўйилган таклиф-мулоҳазаларга эътибор қилурлар.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг Андижон область мухбири.

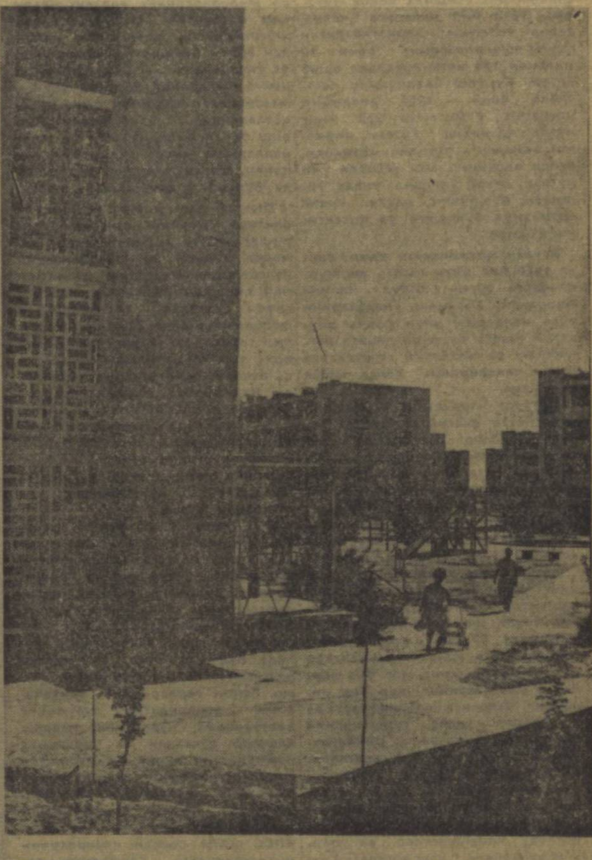

ТОШКЕНТ заковатли бинокорларимиз шижоати билан янада обод ва кўркам бўлиб бораётир. Янги-янги уй-жой шаҳарчалари, кварталлар, маҳаллалар бунёд этилаётир. Суратда: пойтахтдаги Ц-7 квартали.

С. БЕЗНОСОВ фотоси.

Сулаймон МАЙМУЛОВ.

БАХТЛИМАН

Бахтиёрман дунёга
келганим-чун,
Бахтиёрман сара гуллар
терганим-чун.
Бир сулувни суйганимчун
бахтлиман,
Юртга меҳр қўйганим-чун
бахтлиман.
Келажакни
кўрганим-чун бахтлиман.
Уз еримда
юрганим-чун бахтлиман.
Ишда жавлон ургуним-чун
бахтлиман,
Олам сирин билганим-чун
бахтлиман.
Не истасам барин бердинг,
Ватаним,
Сенинг учун фидо бўлсин жонтаним!

Қирғизчадан Барот БОЙҚОБИЛОВ таржимаси.

Ўзбекистонда қирғиз адабиёти ва санъати декадаси олдидан

ХАЛҚЛАР ҚАРДОШЛИГИ— МАДАНИЯТЛАР ҚАРДОШЛИГИ

1969 йилнинг сентябрь ойи қирғиз ва ўзбек халқлари қонқардошлиги йилномасида, бинобарин, коммунистларнинг ленинча партияси раҳнамолигида порлоқ коммунизм эртаси сари бораётган мамлакатимиздаги барча халқларнинг асло бузилмас қон-қардошлигида янги саҳифа очади.

5 сентябрдан 14 сентябргача тоғлиқ қирғизистонликларнинг куйлари ва қўшиқлари, шеърлари ва рақслари серқуёш Ўзбекистонда янги дўстлар, ихлосмандлар орттиради. Меҳмондўст ўзбек диёрида ўн кун мобайнида бахтиёр меҳнат аҳли бирдамлигининг байрами одим ташлаб, қувончларга тўлади, тантана қилади—Қирғизистон адабиёти ва санъати декадаси бўлади. Вокалчилар билан раққослар, ёзувчилар билан рассомлар, созандалар билан бадиий сўз усталари—қўшни республика талантларининг энг пешқадам кишилари ўз истеъдодларини ранго-ранг намойиш қиладилар. Кўпдан-кўп учрашувлар, концертлар, кечалар ва дийдор кўришиш дамларида афсонавий Манас юртидан келган, Совет ҳокимияти даврида ёрқин гуллаб-яшнаган истеъдодлар ўзларининг хилма-хил маҳоратларини намоён қиладилар.

Қирғиз прима—балеринаси, СССР халқ артисти Б. Бейшеналиева ҳақли равишда хореографиянинг энг яхши усталаридан бири ҳисобланади. Бибисора ўзи тўғрисида гапиришни ёқтирмайди. Бибисора ўзи яккаю ягона эмаслигини, ўзига ўхшаш кишилар Қирғизистон академик театри саҳнасида анчагина борлигини ҳамиша сезиб туради. У А. Баедова, Р. Чокоева, С. Молдабосанова каби раққосаларнинг номини тилга олади. Лекин, барибир, шу артистларнинг ҳаммасини билган киши Бибисоранинг номини биринчи бўлиб тилга олади.

Улуғ Октябрга қадар рақс санъати нималигини билмаган оддий тоғ қизи қандай қилиб ҳамманинг ҳаваси келадиган шундай даражага эришган? Мамлакатнинг етакчи матбуоти танқидчилари ва бутун иттифоқимиздаги томошабинлар «қирғиз Улановаси» деб айтиб, Майя Плисецкая билан, ўз санъати билан жаҳонни қойил қолдирган бошқа ижрочилар билан бир қаторга қўйган Бибисора, лўнда қилиб, айтганимизда таланти билан, меҳнати билан эришган деса бўлади.

Бибисора яратган ёрқин образлар орасида албатта биринчи навбатда Прокофьев балетидаги мислсиз Жульетта образини, Глиернинг «Қизил гул» асаридаги Тахол образини, Глазуновнинг «Раймонда» балетидаги Раймонда образини, Чайковскийнинг «Оққуш кўли» асаридаги Одетта образини тилга олиш керак.

Бибисоранинг қирғиз академик опера театри саҳнасида қўйилган «Анор» спектаклида яратган Анор образи, машҳур «Чўлпон» балетидаги Айдай образи томошабинларнинг қалби ва хотирасидан ҳамиша чуқур жой олди. У яратган энг янги образлардан бири Минкувский «Дон кихот»идаги ёш ва оташин, латофатли ва довюрак Кигри образидир. Балет санъати ишқибозлари ҳар сафаргидек бу гал ҳам Бибисоранинг ажойиб маҳоратига юксак баҳо бердилар. Қарийб 20 йилдирки Бибисора ўзининг ажойиб маҳорати билан одамларга қувонч бахш этиб келмоқда.

Қирғиз артистлари қўлга киритган шуҳрат гулдастаси орасида Бибисора энг биринчи кўзга ташланадиган гулдир., У ҳақли равишда миллий саҳнанинг ёруғ юлдузидирки, Иттифоқдаги кўпгина кўзга кўринган санъат усталари билан тенглаша олади. Турли характердаги ҳар бир ўйинда Бибисора ғоят латофат билан ўйнайди, унинг ҳаракатлари тушунарли, мазмунлидир. Агар унинг «Чўлпон» балетида ўйнаган роли тўғрисида гапирадиган бўлсак, Бибисора ажойиб ижрочилик маҳорати билан, ўзи яратган образ сеҳри билан кишини беихтиёр мафтун этадики, унга бу рақсларда ҳеч ким тенг кела олмайди.

Бу СССР халқ артисти, давлат мукофотларининг лауреати, Бибисоранинг устози К. М. Сергеевнинг сўзларидир. Устоднинг бу сўзларига Бибисора талантининг минг-минглаб муҳлислари қўшиладилар.

А. КОМАРОВ.

Т. БОЙЗОҚОВ.

ТОҒ СУВИ

Булут тўкиб ўтса кўз ёшин,
Тўлиб-тошар жилғалар шу дам.
Кумушланар чўққилар боши,
Далаларда яшнар кўк гилам.

Жилғаларда қалдирайди тош,
Елдор тўлқин сапчир қирғоққа.
Ҳарён ўзин урар у бебош,
Ухшар худди асов тойчоққа.

У асовдир, бебошдир, шўхдир,
Гоҳ қутуриб чопади, бироқ,
Қанча дала-даштни яшнатиб
Уяр оппоқ-оппоқ улкан тоғ!

Буюк қирғиз тоғи—Олатоғ
Тоғлар ичра кўркли, суюкдир.
Бир томонда оппоқ олтин тоғ,
Дерлар: қайси бири буюкдир?

Булут тўкиб ўтса кўз ёшин,
Тўлиб-тошар жилғалар шу дам.
Кумушланар чўққилар боши,
Далаларда яшнайди гилам.

О. ҲАКИМОВ таржимаси.

Республикамиз министрликларида

ТАБИИЙ ГАЗ—ҚИШЛОҚҚА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг «Қишлоқларни газлаштиришни тезлаштириш чоралари ва қишлоқ аҳолисини газ билан таъминлашни яхшилаш» тўғрисида қабул қилган қарори республика коммунал хўжалиги ходимларининг бу борадаги масъулиятини янада оширди. Сўнгги йилларда қишлоқ жойларида 1069 километр газ тармоқлари қурилиб ишга туширилди. Ҳозир қишлоқда яшаётган 240 минг оила «Зангори олов»дан баҳраманд бўлмоқда.

Яқинда Оққўрғон районидаги Димитров номли ва «Ленинград» колхозлари территориясида қурилган газ тақсимлаш станциясининг тантанали очилиш маросими бўлди. Бу станция уч колхоз, икки совхоз ва Оққўрғон райони маркази меҳнаткашларини табиий газ билан таъминлайди.

ЧИЛОНЗОР—МУСОБАҚА ҒОЛИБИ

Республика коммунал хўжалиги министрлигига қарашли корхона ва муассасаларда доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини меҳнатда катта ютуқлар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақа авж олиб кетган. Бу мусобақада Чилонзор район коммунал хўжалик бўлими кўзга кўринарли ютуққа эришмоқда. Шу йилнинг биринчи кварталида 4626 квадрат метр ҳажмдаги уй-жой бинолари капитал ремонт қилинди. Пландаги 17,4 минг квадрат метр ўрнига 20 минг квадрат метр кўча ва йўлкаларга асфальт ётқизилди. Бўлғуси ҳиёбонларга, йўллар ёқасига ўтқазилган 67 минг туп дарахт кўчати меҳр билан парвариш қилинмоқда. Район территориясини озода сақлашда ҳам катта ишлар амалга оширилди. Аҳоли яшайдиган жойларни ободонлаштириш ва санитария аҳволини яхшилаш борасида эришилган ютуққа жамоатчилик катта ҳисса қўшди. 24 мартa оммавий шанбаликлар ўтказилди.

Коммунал хизмати кўрсатиш бўйича социалистик мусобақанинг ярим йиллигида эришган юқори кўрсаткичлари учун Чилонзор районига Ўзбекистон КП Марказий Комитети, республика Министрлар Совети ва касаба союзлар республика советининг кўчма Қизил байроғи берилди.

ВЕНГЕР ЦИРКИ ТОШКЕНТДА

Венгрия Халқ Республикасининг цирк усталари ўз томошаларини намойиш қилмоқ учун Тошкентга биринчи марта келдилар. Икки бўлимдан иборат цирк программаси ўзига хос номерлари билан томошабинларни ғоят қизиқтиради.

Венгер цирк усталари биринчи марта 1965 йили Ленинград, Одесса, Киев ва Москвада 1966 йилда Волгоград, Калинин, Киев шаҳрида бўлган эдилар. Бу цирк усталарининг шуҳрати Лондон, Париж, Туркия, Югославия, Швеция, Австрия, ГДР, Финляндия, Монголия каби шаҳар ва мамлакатларда ҳам машҳур.

Венгер артистлари билан бирга Тошкентда ҳаво гимнастикачилари Перестронинлар, ит ўргатувчи Чернега, акробатчи артистлар, Коменко ва Маликова раҳбарлигидаги маймун ўргатувчи совет цирки усталари ҳам ўз маҳоратларини намойиш қиладилар. Цирк томошалари орасида Удмурдистон АССРда хизмат кўрсатган артистлар—Орлов ва Трисапицинлар ҳам майдонга чиқадилар.

Ю. ДОЛГОВ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Урта Чирчиқ районига қарашли Калинин номли посёлка тез суръатлар билан қад ростлаётир. Суратда: посёлкадаги янги уй-жой бинолари.

Қ. Раззоқов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

АХБОРОТ

ФАХРИЙ ЁРЛИҚЛАР

НУКУС. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Марксизм-ленинизмни пропаганда қилишдаги актив ишлари ва партия маорифи системасида намунали машғулотлар ўтказгани учун бир группа энг яхши пропагандистлар Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Мукофотланганлар орасида Тўрткўл районидаги Максим Горький номли ўрта мактаб ўқитувчиси Ш. Авазмуродов, Хўжайли районидаги давлат гароходчилигининг ходими Г. А. Дунь, Амударё районидаги Максим Горький номли совхоз партия ташкилоти секретари А. Нажмиддинов, Нукус шаҳар партия комитети лектор-консультанти А. Л. Розенфельд ўртоқлар бор.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

ЧИГИТНИ ҚАЙТА ИШЛАШ СХЕМАСИ

ТОШКЕНТ. Урта Осиё озиқовқат саноати корхоналари биноларини лойиҳаловчи инженерҳодимлар Иттифоқ илмий текшириш ёғ-мой институти (ВНИИЖ) ходимлари билан ҳамкорликда чигитни қайта ишлаш комплекс схемасини ишлаб чиқдилар. Схема чигит таркибидаги энг қимматли моддаларни кўпроқ миқдорда олишга, шунингдек, хўжалик совунининг сифатини ҳам яхшилашга ёрдам беради. Янги схема Қўқон, Каттақўрғон ва Андижон ёғ-мой комбинатларида татбиқ этилмоқда.

Д. РАҲМОНОВ.

КИНОФЕСТИВАЛГА МАРҲАМАТ

Ҳужжатли қисқа метражли кино ва телефильмларни кенг халқ оммаси орасида пропаганда қилиш мақсадида қисқа метражли кино ва телефильмларнинг республика кинофестивалини ўтказишга қарор қилинди.

Кинофестиваль октябрь ойида Фарғона шаҳрида ўтказилади. Конкурсга Ўзбекистон киностудияси ва телестудияси томонидан 1968 ва 1969 йилнинг биринчи ярмида яратилган кинофильмлар қабул қилинади. Фестивалда 20 дан ортиқ қисқа метражли фильм ва 10 та телефильм кўрсатилади. Улар орасида «Тошкент зилзиласи», «Ғаройиб уй», «Судья», «Асрларга татирли ёзув», «Ленин бўлган жойларда», «Ердаги из» каби фильмлар бор.

Бундан ташқари, фестивалга «Ўзбекфильм» ва телестудия 1965—1967 йилларда яратган қисқа метражли фильмлар конкурсдан ташқари қабул қилинади.

Фестивалда яхши кўрсаткичларга эришган фильмларга республика жамоат ташкилотлари ва маҳаллий Советларнинг совринлари берилади.

С. ХУЖАЕВА.

ТУРИСТЛАР УЧУН

ТОШКЕНТ. Ленин кўчасида янги спорт магазини саёҳатчи туристлар учун турли асбоб-анжомлар савдо қила бошлади. Рисовая кўчасида эса химчистка фабрикасининг янги павильони очилди. Шу кўчада яна темир йўл ишчилари учун 100 квартирали янги бино қад кўтарди.

М. МУҲАММЕДОВ.

МАМЛАКАТИМИЗ МЕЛИОРАТОРЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Ирригация каналлари ва коллекторлар, гидроузел ва сув омборлари қурилишида замонавий техникадан қай тарзда яхши фойдаланиш керак, комплекс механизацияни қай тарзда кенг жорий қилиш керак? Бу масалалар 2 сентябрда Тошкентда мамлакатимиздаги суғориладиган районларда сув хўжалиги ишларини механизациялаштириш юзасидан очилган бутуниттифоқ илмий-ишлаб чиқариш конференциясининг диққат марказида турибди.

Конференциянинг биринчи кунида СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги механизация ва суғориш техникаси бошқармасининг бошлиғи В. М. Краковец суғориш системаларини қуришни комплекс механизациялаштириш ҳамда улардан фойдаланишнинг аҳволи ва шу соҳадаги вазифалар тўғрисида доклад қилди.

Конференция тўрт кун давом этади. (ЎзТАГ).

ЖИГАРБАНДЛАР

Ўзбекистонда украин адабиёти ва санъати декадаси бўлаётган кезларда азиз меҳмонларни Фарғонада ҳам шоду-хуррамлик билан кутиб олишди. Андижонда ҳам ғўй-у томоша бўлиб кетди. Ёзлик театр саҳнасида Украинадан келган машҳур артистлар, ёзувчилар, рассомлар ўтиришарди. Залга мингдан ортиқ одам йиғилган.

Мана, минбарга пахта тозалаш заводи директорининг ўринбосари ўзбек йигити кўтарилди. Унинг кўкрагида Совет Иттифоқи Қаҳрамони олтин юлдузи ярқираб турибди.

— Сўзларингизга ҳам, қўшиқларингизга ҳам жоним садақа. Ёшлигим қайтиб келгандек бўлди. Қирқ учинчи йилда Днепр яқинидаги Остер дарёси бўйида бошимдан кечирганларим ёдимга тушди. Ўша кезларда разведка ротасининг командири эдим. Агар украин партизанлари бўлмаганида айна шу минбарда туришим амри-маҳол эди. Улар мени ўлим чангалидан юлиб олишди.

Шу вақт президиумда ўтирган тим қора сочли оғам дик этиб ўрнидан турди. Унинг кўкрагида ҳам қаҳрамонлик олтин юлдузи бор эди. Унинг ранги қув оқариб, минбарга қараб бир-икки қадам ташлади.

— Абдулазиз, ўзингмисан?

Нотиқ меҳмонга ўгирилди.

— Збанацький? Грицько Збанацькиймисан?

Икки дўст, икки қаҳрамон, ўзбек ва украин, ёзувчи ва пахтакор қучоқлашиб кўришди. Уялибнетиб ўтирмасдан, кўзларига ёш олишди.

— Оббо Абдулазиз-ей!

— Вой Грицько-ей!

Залдагилар ҳам ўринларидан туришиб, ҳангу-манг бўлиб қолишди.

Абдулазиз Йўлдошев биз билан Самарқандга борди. Декадада қатнашаётган ҳайкалтарош Макар Вронский унинг ҳайкалини ясади, бироз ўтгач, Абдулазиз Киевга келди ва 1 Май байрам минбаридан туриб жигарбандларини—киевлик машинасозлар, студентлар, спортчилар ва уруш ветеранларини қутлади.

У бот-бот ўзининг фронтда орттирган дўстига қараб «эсингдами, Грицько, оғайни» деб қўярди.

Икки қаҳрамон, икки жангчи, икки жигарбанд эсласа арзигулик воқеалар кўп эди.

• • •

Збанацький бирлашмага қўмондонлик қиларди.

Хотини ва икки боласи фронтдан йироқда. Жуда олисдаги, Андижондаги қишлоқда эдилар.

Жангчининг хотини юқумли касалга мубтало бўлиб, нобуд бўлибди. Қаҳрамоннинг икки мурғак боласини бир қария бағрига олиб, уруш тугагунча тарбиялабди.

Збанацький декада бригадамизнинг раҳбари ёш профессор Лазиз Қаюмовга мақсадини айтиб қолди.

— Хотинимнинг мозорини зиёрат қилсам деймаи. Болаларимни пуф-пуфлаб тарбиялаган муйсафидни кўриб миннатдорчилигимни айтсам...

— Албатта борамиз, кечқурун, декада қатнашчилари дам олаётганда жўнасак. Бу ердан 50 километр келар.

Жўнашди.

Қишлоқ оқсоқоллари йиғилишди.

— Мен билан азиз меҳмон келган, бу киши украин ёзувчиси, партизан бирлашмасининг собиқ қўмондони, Совет Иттифоқи Қаҳрамони. Қишлоғингизда унинг болалари паноҳ топган экан. Шу ерда унинг хотини вафот этган. Ўша йиллари меҳмонимиз болаларининг бошини ким силаган эди. Балки хотирангизда бордир?

Украиналик меҳмон қарияларга қўлини кўксига қўйиб таъзим қилди. Қариялар ҳам таъзим бажо келтиришди. Аввалига ариқ жилдираб оқиб турган боғда сукунат чўкди. Сўнгра ҳамма бирданига гапира бошлади.

Ким нима демоқчи эканлигини аввалига Қаюмов ҳам илғаб ололмагандир, лекин ҳамма сезиб турарди. Муйсафидлар украиналик гўдакларни ва уларнинг оналарини унутишмаган экан. Украинадан келган оналар ва болалар кўп эди. Ҳар тонг эрта билан ҳар бир хонада «ассалому алайкум!» деган сўзлар «Добрий ранок!» билан биргаликда эшитиларди.

Меҳмонни мусаллас билан сийлашди, дастурхонга мева-чева тортишди. Муйсафидлар кўк чой ичиб, дутор чалишди. Ариқ ёқасидаги боғда алла маҳалгача чақчақлашиб ўтиришди. Оппоқ соқоли кўксига тушган қария меҳмон ҳайр-хўшлашаётганда шундай деган эди:

— Нури-дийдаларингизни ким қаноти остига олганини айтиб бера олмадик, маъзур тутадиларда, меҳмон. Қишлоқдаги ҳар бир хонадонда уруш йиллари украин болаларини тарбияладик. Ўғилларингизга бизнинг дуои-саломимизни етказинг. Яна айтингки, қишлоғимизга меҳмон бўлиб келишсин. Келишганида нон-туз тотиган хонадонларини топиб олишади. Ёшларнинг эси бутун, биз қариялардан ўпкаламайсиз.

Нуроний кекса қўлини кўксига қўйиб ҳайрлашди. Бошқа кексалар ҳам украин меҳмонни шундай кузатишди.

Кўнгли равшан тортган украиналик ёзувчи меҳмонхонага келди. Тонг отгунча бир зум ҳам кўзини юма олмади. Саҳар пайтида меҳмонхонага ҳаллослаб бир қария кириб келди:

— Елимга тушди, ўғлим! Жигаргўшаларингни мен тарбиялаганман. Қаердасан эй, азиз инсон.

Ёзувчи каридорга югуриб бориб, оқсоқолга пешвоз чиқди. Улар бир-бирларини бағрига босиб, узоқ туриб қолишди. Кейин бир пиёла чой устида мириқиб гаплашишди. Оқсоқол ҳамма нарсани оқизмай-томизмай гапириб берди: бир куни кенжа ўғлининг бармоғига зирапча кириб қолганини бормр, каттасининг илонган қўрқиб кетганими, хуллас ҳаммасини эслади...

— Энди улар катта йигит бўлиб қолишгандир?

— Нимасини айтасиз. Бир ўзингиз ҳам кўрсангиз эди. Яхшиси, мен билан бирга юра қолинг.

— Украина узоқми, ўғлим?

— Узоқ бўлиб қаёққа борарди, нари борса 5 минг километр бўлади-да.

Ёзувчи ўзининг она юрти ҳақида тўлиб-тошиб гапирди. Оқсоқол, сиз албатта меҳмон бўлиб келинг, деб чорларди.

• • •

Менга бу воқеани Григорий Андреевич Легунов айтиб берган эди. У Сиваш яқинидаги номи тилга тушган Чонгар кечуви яқинидаги «Грузия» номли украин колхозига раислик қилади.

— Украин колхозининг «Грузия» деб номланишини қаранг, жуда ажойиб-а,— дейман мен.

— Грузиянинг Махарадзе районига қарашли бир колхоз «Украина» деб аталади. Бу ҳам мени завқлантиради, дейди раис.

Газетхон гап икки машҳур район — Генич ва Махарадзе районлари ҳақида кетаётганини билиб олгандир. Улар ўзаро мусобақа боғлаганликларининг 30 йиллигини яқинда нишонлашди. Бир-бирларига делегациялар юборишди. Хотира медали зарб қилинди. Генич районида В. И. Ленинга ёдгорлик очилди. Бу ёдгорликни грузин ҳайкалтарошлари ясашган. Бадиий ҳаваскорлар ҳам бир-бирлариникида меҳмон бўлишди. Хуллас, бу икки халқнинг дўстлик байрамига айланди.

Лекин байрамлар онда-сонда бўлади, ҳаётнинг лаззати эса кундалик турмушда. Аммо турмушда ғаму-андуҳ ҳам бўлиб туради. Уруш кўпга келган офат эди. Фашистлар Украинани, жумладан Чонгарни ҳам эгаллаб олишди. Деҳқонлар ўроқ ўрнига қўлларига автомат олишди. Генич районидан чиққан деҳқон Василь Иванович Лаврентьев ҳам урушга кирди. Василий Ивановичнинг она қишлоғидаги колхоз «Ривність», яъни тенглик деб аталарди. Грузиядаги колхозининг номи эса «Шрома»—«Меҳнат» эди. Шу боисдан ҳам урушгача бўлган кезларда бу икки колхоз тўғрисида «Меҳнат» билан «Тенглик» туғишгандай бўлиб кетишди, дейишарди.

Фашистнинг ўқи Василни тўшакка боғлаб қўйди. У энди инвалид бўлиб қолган эди. Госпиталда ундан сўраб қолишди:

— Қариндош-уруғларингиз қаерда туришади?

Василнинг кўз ўнги қоронғилашди. Қариндош-уруғлари яшаган ерни энди разил душман эгаллаб турибди. Шу топда у грузин жигарбандларини эслаб қолди.

— «Шрома» деган грузин колхозида қариндошларим бор.

Қўлтиқ таёқ билан амал-тақал қилиб, «Шрома» колхозига етиб борди. Қариялар, болалар, аёллар кутиб олишди. Оппоқ сочларини калта қилиб қирқтирган бир новча грузин гапни чўрт кесиб деди:

— Василь меникига боради, вассалом.

Асо ушлаган бир қария унинг ёнига келиб:

— Хўш, нега меникига эмас, сенинг уйингга борар экан?— деб қолди.

— Ростданам, гапга аралашди учинчиси,— нима, сенинг шох-бутоғинг борми?

— Чонгарлик Василга биз ҳаммамиз қараймиз,— деб қолди бир аёл. Унинг гапи ҳаммага маъқул тушди.

Грузин аёллари Василийга кўз кўриб, оғизга тушмаган таомларни олиб келишарди. Бечора беморнинг кўзи ўйнаб кетди. Ширин матцоний, лиқилдоқ хачапурий, бўрсилдоқ сувгулий, яна лобио дейсизми, хинкалий дейсизми, мана марҳамат, чурчхелладан тотиб кўрсинлар.

Аёллар тоғу-тошлардан гуллар, ўт-ўланлар териб келиб, ичимликлар тайёрлашарди. Шифобахш ўсимликларни чонгарлик дўстларининг ярасига боғлашарди.

Чонгар озод бўлибди, деган хушхабар келганида ёшу-қари отга миниб тоққа чиқди. Уларнинг ҳаммаси эркаклар эди. Василни бедов отга миндиришди. Василнинг ватани озод бўлибди, деб тоғда салют беришди. «Шрома» колхозига қайтиб келганларида эса, меҳмондорчилик зўр эди. Грузин аёллари дастурхонга минг хил нозу-неъматларни тўкишибди. «Сулико» қўшиғини, «Отни эгарланг, йигитлар» ашуласини айтишиб, «Хванчкара» деган ажойиб мусалласдан ичишди. Василни қутлашди.

Василь дўстлари даврасида ўрнидан турганида ҳамма жим қолди, у фақат бир сўз айтди. Лекин бу сўз жилд-жилд китоблардаги маънони англатар эди:

Генацвале,—у айтган сўз шу эди.

...У вақтда Василь келажакда нималар бўлишини қаёқдан билибди дейсиз. Фурсат етиб, йиллар ўтгач, чонгарлик изтопарлар, ўқувчилар грузин халқининг ўғлони Нико-Карахадзенинг мозорини топдилар. Кейинчалик қариндош-уруғларининг ҳам дараги чиқди, улар ўғиллари мозорини зиёрат қилишга келдилар. Нико Карахадзе Чонгарни озод қиламан деб жонини фидо қилди. Бу ерга унинг ота-онаси, сингиллари келишди. Уларни «Грузия» деб номланган Украина колхозида Василь қучоқ очиб кутиб олди.

Кейинчалик Нико Карахадзенинг ота-онаси ўғиллари яхши кўрган грузин қўшиқларини магнитофон плёнкасига ёзиб юборишибди. Колхознинг бадиий ҳаваскорлари ана шу қўшиқларни ўрганиб олишди. Украин тупроғида шаҳид бўлган грузин жангчисининг қариндош-уруғлари келганида концертга бош-қош бўлиб турган қиз:

— Ҳозир «Грузия» колхозининг Маданият саройи хори Нико Карахадзенинг севган қўшиқларини айтади,— деб эълон қилди.

Халқнинг дилидаги — қўшиқда дейишади. Яхши қўшиқ дўстлик ришталарини мустаҳкамламоқда.

Василь БОЛЬШАК,
Киев шаҳри.

«Правда», 2 сентябрь.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ТАРТИБ ЎРНАТИЛДИ

Фарғона область, Бағдод районидаги Шўрқишлоқдан келган хатларнинг бирида қишлоқ касалхонаси қаровсиз аҳволдалиги, врач А. Жўраев беморлар билан қўпол муомалада бўлаётгани хабар қилинган эди.

Район медицина бирлашмасининг бош врачи Носировнинг редакцияга хабар қилишича, текширишда келтирилган фактлар тасдиқланган. Хабар бирлашманинг партия, касаба союз ташкилоти иштирокида кенг муҳокама қилиниб, касалхонада қатъий тартиб ўрнатилган. Врач Жўраевнинг Бағдод район медицина бирлашмасида кўп йиллардан бери ишлаётгани ва шу давр ичида унга нисбатан бирор маъмурий чора кўрилмагани, жамоат ишларида актив қатнашиб келганлигини ҳисобга олиниб, ўз ишида қолдирилган. Аммо беморлар билан қўпол муомалада бўлгани учун шахсий делосига ёзиш шарти билан қаттиқ ҳайфсан эълон қилинган.

КЎРИНГ, ТИНГЛАНГ, ТОМОША ҚИЛИНГ!

Ўзбекистонда қирғиз адабиёти ва санъати декадаси

5 сентябрда.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Академик опера ва балет Катта театрида қирғиз адабиёти ва санъати декадасининг тантанали очилиши — соат 19 да.

6 сентябрда

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси биносида Қирғизистон ССР тасвирий санъати кўргазмасининг очилиши — соат 12 да.

«Билимлар уйи»да қирғиз фото кўргазмасининг очилиши — соат 13 да.

А. Навоий номли театр майдонида китоб бозорининг очилиши — соат 15 да.

«Баҳор» концерт залида декаданинг адабий қисмининг очилиши — соат 17 да.

Санъат саройида қирғиз фильмлари кинофестивалининг очилиши — соат 19 да.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Академик опера ва балет Катта театрида «Манас» операси — соат 19.30 минутда.

Я. М. Свердлов номли концерт залида қирғиз миллий рақс ансамблининг концерти — соат 20 да.

Чирчиқ шаҳар химиклар Маданият саройида қирғиз эстрада ансамблининг концерти — соат 20 да.

Самарқанд опера ва балет театрида Қирғизистон халқ артисткаси Р. Чўқоева ва республикада хизмат кўрсатган артист Б. Алимбоев иштирокида «Жизель» балети — соат 20 да.

7 СЕНТЯБРДА.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Академик опера ва балет Катта театрида «Чўлпон» балети — соат 19.30 минутда.

Я. М. Свердлов номли концерт залида қирғиз эстрада ансамблининг концерти — соат 20 да.

«Билимлар уйи»да Ўзбекистон Давлат филармонияси симфоник оркестри ижросида қирғиз композиторлари асарларидан концерт — соат 20 да.

Наманган шаҳар ёзги театр биносида Карамўлда Ўрозов номидаги қирғиз Давлат халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти — соат 20 да.

Урганчдаги область театри биносида қирғиз эстрада группасининг концерти — соат 20 да.

Самарқанд опера ва балет театрида СССР халқ артисти А. Мирзабоев ва театр солистлари К. Сартбоева, Б. Минжилкиевлар иштирокида «Евгений Онегин» операси — соат 20 да.

8 СЕНТЯБРДА

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Академик опера ва балет Катта театрида «Ҳаётбахш ўлим» — соат 19.30 минутда.

Тошкентдаги А. С. Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида қирғиз эстрада ансамблининг концерти — соат 20 да.

Андижон шаҳар ёзги театр биносида Карамўлда Ўрозов номидаги қирғиз Давлат халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти — соат 20 да.

Бухородаги С. Айний номли область театри биносида қирғиз миллий рақс ансамблининг концерти — соат 20 да.

Хива шаҳар маданият уйида қирғиз концерт группасининг концерти — соат 20 да.

9 СЕНТЯБРДА.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Академик опера ва балет Катта театрида «Асал» балети — соат 20 да.

Тошкент областидаги «Политотдел» колхозида қирғиз эстрада ансамблининг концерти — соат 20 да.

Фарғонадаги область театри биносида Карамўлда Ўрозов номидаги қирғиз Давлат халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти — соат 20 да.

Навоий шаҳар кинотеатрида қирғиз миллий рақс ансамблининг концерти — соат 20 да.

Тахиатошдаги «Баҳор» кинотеатрида қирғиз концерт группасининг концерти — соат 20 да.

Самарқанд опера ва балет театрида Қирғизистонда хизмат кўрсатган артистлар Л. Ярош, М. Темирбековлар иштирокида «Травиата» — соат 20 да.

10 СЕНТЯБРДА

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Академик опера ва балет Катта театрида бир пардали балетлар кечаси — соат 19 да.

Қўқон шаҳар ёзги театр биносида Карамўлда Ўрозов номидаги қирғиз Давлат халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти — соат 20 да.

Каттақўрғон шаҳар маданият ва истироҳат боғида қирғиз миллий рақс ансамблининг концерти — соат 20 да.

Чорвоқ посёлкасидаги маданият уйида қирғиз эстрада ансамблининг концерти — соат 20 да.

Хўжайли районидаги Ленин номли колхозда қирғиз концерт группасининг концерти — соат 20 да.

11 СЕНТЯБРДА.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Академик опера ва балет Катта театрида «Отелло» операси — соат 19.30 минутда.

Тошкент консерваториясида Ўзбекистон Давлат филармонияси симфоник оркестри ижросида қирғиз композиторлари асарларидан концерт — соат 20 да.

Бекобод шаҳар ёзги театр биносида Карамўлда Ўрозов номидаги қирғиз Давлат халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти — соат 20 да.

Самарқанд шаҳрида дўстлик кечаси — соат 19 да.

Самарқанд шаҳар марказий маданият ва истироҳат боғида қирғиз миллий рақс ансамблининг концерти — соат 20 да.

Олмалиқ шаҳар маданият саройида қирғиз эстрада ансамблининг концерти — соат 20 да.

Нукусдаги республика театри биносида қирғиз концерт группасининг концерти — соат 20 да.

12 СЕНТЯБРДА

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Академик опера ва балет Катта театрида «Чўлпон» балети — соат 19.30 минутда.

Ленин ва Давлат мукофоти лауреати, Қирғизистон халқ ёзувчиси Ч. Айтматов билан В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети студентларининг учрашуви — соат 14 да.

Қирғиз драматурги Т. Абдумўминовнинг Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти студентлари билан учрашуви — соат 14 да.

Қирғизистон халқ ёзувчилари Т. Сиддиқбеков, Қ. Маликов, Т. Умежалиевларнинг ТИИИМСХ студентлари билан учрашуви — соат 14 да

Тошкентдаги Горький номли маданият ва истироҳат боғида қирғиз эстрада ансамблининг концерти — соат 20 да.

Самарқанддаги Горький номли маданият ва истироҳат боғида қирғиз миллий рақс ансамблининг концерти — соат 20 да.

Кегайли посёлкасида қирғиз концерт группасининг концерти — соат 20 да.

13 СЕНТЯБРДА

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Академик опера ва балет Катта театрида «Манас» операси — соат 19.30 минутда.

Ўзбекистон ва Қирғизистон ёзувчилари, композиторлари, рассомлари, театр санъати ва кинематография ходимларининг тегишли ижодий союзларда учрашувлари — соат 11 дан 17 гача.

Я. М. Свердлов номли концерт залида Карамўлда Ўрозов номидаги қирғиз Давлат халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти. — соат 20 да.

Тошкент консерваториясида СССР халқ артисти А. Мирзабоевнинг концерти — соат 20 да.

Янгийўл шаҳар маданият саройида қирғиз эстрада ансамблининг концерти. — соат 20 да.

14 СЕНТЯБРДА

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Академик опера ва балет Катта театрида қирғиз адабиёти ва санъати декадасининг тантанали ёпилиши — соат 19 да.

«Ташавтомаш» маданият саройида қирғиз эстрада ансамблининг концерти — соат 20 да.

Октябрь район маданият саройида қирғиз концерт группасининг концерти — соат 20 да.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ПЛАНЕТАМИЗДА

ТИНЧЛИКНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ СОВЕТ КОМИТЕТИНИНГ ЧАҚИРИҒИ

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети Иккинчи жаҳон уруши бошланганига 30 йил тўлиши муносабати билан яхши ниятли барча кишиларга совет жамоатчилиги номидан мурожаат қилиб, янги жаҳон уруши хавфига қарши, амалий ва пухта коллектив хавфсизлик системасини яратишда барча ташкилотлар, барча жамоат кучлари бирлиги учун янада активроқ курашишга чақирди.

Таассуфки, дейилади баёнотда, икки жаҳон урушларининг сабоқларидан хулоса чиқариб олмаган давлатлар ҳам бор: халқлари Совет Иттифоқи халқлари билан бирга фашизмга қарши кураш олиб борган Ғарб давлатлари ҳарбий блоклар тузиш йўлига ўтиб олдилар. АҚШ бошчилик қилаётган реакцион кучлар Вьетнамда уруш олиб бормоқдалар, қуролланиш пойгасини кучайтирмоқдалар, социализм мамлакатларига қарши идеологик диверсия олиб бормоқдалар. Ғарбий Германияда янги фашист кучлар ҳокимият тепасига интилмоқда. Германия Федератив Республикаси ҳукумати мавжуд чегараларни тан олишдан, ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартномани имзолашдан бўйин товлаётганлиги Европа халқларини ташвишга солмоқда.

Лекин жаҳонда социалистик мамлакатлар бошчилигидаги шундай қудратли кучлар борки, дейилади сўнгра баёнотда, бу кучлар учинчи жаҳон уруши хавфига қарши тура олади. Аҳолининг тобора кенгроқ табақалари милитаризм ва агрессия сиёсатига қарши кўтарилиб бормоқда, тинчлик тарафдорларининг умумжаҳон ҳаракати мустаҳкамланиб ва кенгайиб бормоқда.

Совет кишилари тинчликка ва ҳамкорликка эришмоқ учун ғоят кенг кўламдаги демократик кучларнинг биргаликдаги куч-ғайратлари, уларнинг янги уруш хавфига қарши қаттиқ, изчил кураш олиб боришлари зарурлигига чуқур ишонадилар. Муваффақиятнинг гарови — мана шу бирликдадир, деб таъкидланади баёнотда.

(ТАСС).

Болгария далаларида замонавий совет қишлоқ хўжалик техникасидан кенг фойдаланилмоқда. БТА агентлигининг маълумотларига кўра, мамлакат машина паркларидаги комбайнларнинг 98 проценти, 90 процентга яқин трактор ва 70 процентдан ортиқ юк машинаси Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилган. Суратда: Варнен округидаги «Черноморск» қишлоқ хўжалик кооперативининг механизаторлари. Комбайнчилар (чапдан): Хошим Валиев — Хасанов, Георгий Янев, Дмитр Петракиев. С. Кулишев фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

АҚШ КОМПАРТИЯСИ 50 ЁШДА

НЬЮ-ЙОРК, 2 сентябрь. (ТАСС). АҚШ Коммунистик партияси асосланган кунга 50 йил тўлди. Россиядаги Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси таъсирида Америка пролетариатининг синфий жанглари ўтида туғилган бу марксча-ленинча партия ярим асрдан бери АҚШ меҳнаткашларининг социал-прогресс ва халқнинг энг яхши келажаги учун, мамлакат ишчилар синфи ва фермерларининг иқтисодий аҳволини яхшилаш учун, ижтимоий ҳаётни демократлаштириш учун олиб бораётган курашида авангардлик қилмоқда.

Маккартизм ва совуқ уруш йилларида АҚШ Компартияси бошига тушган энг манфур полиция репрессиялари ҳам, барча турлардаги ревизионистларнинг партияни ичдан туриб барбод этишга уринишлари ҳам Америка коммунистларининг тинчлик ва тараққиёт иши тантанаси учун курашдаги иродасини бука олмади.

АҚШ Компартиясининг 50 йиллигига бағишланадиган тадбирлар бу ерда бутун сентябрь ойи мобайнида ўтади. Шу муносабат билан Америка коммунистларининг «Дейли Уорлд» газетаси махсус юбилей сони тайёрламоқда. НЬЮ-ЙОРКда ва мамлакатнинг кўпгина бошқа шаҳарларида тантанали йиғилишлар ва оммавий митинглар бўлиб ўтмоқда.

ПРЕЗИДЕНТ Л. СВОБОДАГА ОРДЕН

ВАРШАВА, 2 сентябрь. (ТАСС). Польша Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси М. Спихальский ЧССР Президенти Л. Свободага Польша Уйғониш ордени катта крестини топширди. Гитлерчи босқинчиларга қарши курашдаги ҳамда Польша ва Чехословакия халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашдаги улуғвор хизматлари учун Польша Халқ Республикасининг Давлат Кенгаши Л. Свободани шу орден билан тақдирлаган эди, деб хабар беради, ПАП агентлиги.

Орденни топшириш маросимида Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари В. Гомулка, Польша Халқ Республикаси Министрлар Кенгашининг Раиси Ю. Циранкевич, польшалик бошқа партия ва давлат раҳбарлари ҳозир бўлдилар.

АФРИКА БИРЛИГИ ТАШКИЛОТИНИНГ БИРИНЧИ ГАЛДАГИ ВАЗИФАСИ

АДДИС-АБЕБА, 2 сентябрь. ТАСС мухбирлари Б. Васильев ва А. Осипов хабар берадилар. Намибия, Португалия ва Испания мустамлакаларидаги миллий озодлик ҳаракатларига қатъий ва ҳар томонлама ёрдам бериш Африка бирлиги ташкилотининг биринчи галдаги вазифаси бўлиб қолмоқда. Сиёсий комитет аъзолари Африка бирлиги ташкилоти министрлар кенгашининг бу ерда ўтказилаётган XIII сессиясида шундай хулосага келдилар. Комитет кеча Африка бирлиги ташкилоти секретариатининг Намибиядаги Португалия ва Испания мустамлакаларидаги аҳвол тўғрисида қилган докладини тинглади ва муҳокама қилди.

Португалия, дейилади докладда, ўз мустамлакаларидаги миллий озодлик ҳаракатини бостириш ва бу мамлакатларда ўз аҳволини мустаҳкамлаб олиш учун ана шу мустамлакаларда қуролли кучларини кўпайтирмоқда. Португалия Ангола ва Мозамбикдаги ўз қўшинлари сонини 60 минг кишигача, Гвинеяда (Бисауда) эса 30 минг кишигача кўпайтирди. Яқинда ана шу мустамлакаларнинг ҳар бирига қўшимча равишда бир неча батальон юборилди. Португалия сингари жуда қолоқ мамлакат, деб таъкидланади докладда, НАТОда аъзо бўлган империалистик давлатларнинг қўллаб-қувватлаётганлиги, Лиссабон, Претория ва Солсбери ирқчилари ҳамда мустамлакачилари иттифоқининг мавжудлиги туфайли, шунингдек ғарб мамлакатлари Португалия мустамлакаларига жуда кўп капитал маблағ чиқараётганлиги туфайлигина чет элда ана шундай кенг кўламларда уруш ҳаракатлари олиб боришга қодир бўлиб қолди.

МАРД ВЬЕТНАМ, СЕН БИЛАН БИРГАМИЗ!

2 сентябрда Тошкентда Ўзбекистон пойтахти жамоатчилиги вакилларининг Вьетнам Демократик Республикаси эълон қилинган куннинг 24 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди.

Йиғилишда чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти правлениесининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиумининг бош илмий секретари М. З. Ҳомидхонов, «Ташкенткабель» заводининг кабель ўровчиси П. А. Кожевников, Тошкент давлат университетининг студенти Ҳидоят Аҳмедовалар қардош Вьетнам халқини қизғин табриклаб нутқ сўзладилар. Йиғилиш қатнашчилари Тошкентда ўқиётган Вьетнам студентлари ва аспирантларининг вакили Хоанг Ван Таони самимий кутиб олдилар.

Йиғилиш қатнашчилари Вьетнам халқининг ҳаққоний ишини қўллаб-қувватлаш тўғрисидаги резолюцияни қабул қилдилар. (ЎзТАГ).

САЙГОНДАГИ ЯНГИ «КАБИНЕТ»

НЬЮ-ЙОРК, 2 сентябрь. (ТАСС). Кеча Сайгонда Жанубий Вьетнамнинг янги «ҳукумати» тузилганлиги эълон қилинди. Бу ҳатто Америка Информация Агентликларининг фикрига кўра, Вашингтоннинг ҳозирча «Президент»и ролида юрган бўлса-да, аммо Жанубий Вьетнам аҳолиси ҳеч бир қўллаб-қувватламаётган қўғирчоғи Тхиеу ўзининг ғоят тағи бўш позицияларини мустаҳкамлашга уриниб кўришдан бошқа нарса эмас.

Янги «кабинет», деб ёзади, жумладан, ЮПИ агентлигининг Сайгондаги мухбири Д. Саузерлинд, «Тхиеунинг ҳукумат устидан ҳукмронлигини кучайтириш»дан иборат бирдан-бир мақсадни кўзлаб танланган.

Бундан икки ҳафта илгари Тхиеу «номатлуб гражданин шахс» деган баҳона билан Чан Ван Хюонгни «Бош министр» лавозимидан олиб ташлаб унинг ўрнига генерал Чан Тхиен Кхиемни тайинлаган эди. Янги ҳукуматда Кхием Ички ишлар министрлиги раҳбари сифатидаги аввалги лавозимини ҳам сақлаб қолади. Бу министрлик Жанубий Вьетнамда даставвал жазо бериш вазифаларини бажармоқда.

Собиқ Мудофаа министри Нгуен Ван Ви ҳам ўз лавозимида қолади. У «президент» Тхиеунинг малайи ва ашаддий антикоммунист сифатида танилган кишидир.

Сайгондаги янги «кабинет» состави, деб нолийди Америка мухбири, АҚШ уни Америка ва халқаро жамоатчиликка «анча мўътабар кабинет» деб танитишига ҳеч бир имкон бермайди. Мухбир Тхиеу инфляцияни тўхтатаман ва Жанубий Вьетнам экономикасини соғломлаштираман деб, берган тантанали ваъдалари хусусидаги умидсизликларини яширмайди ва пировардида Сайгондаги янги «ҳукумат» «фақат президент Тхиеу манфаатларига тухмат қилувчи асбобдан бошқа нарса эмас», деб таъкидлайди.

ЛИВИЯДАГИ АҲВОЛ

РИМ, 2 сентябрь. (ТАСС). Триполи радиоси хабар беради: Ливия революцион кенгаши мамлакатдаги бутун ҳокимиятни ўз қўлига олганлигини эълон қилди. Ҳукуматга қарашли бир қанча газеталар ёпилди. Революцион кенгаш ўз мурожаатларидан бирида «революцияга қаршилик кўрсатиш» йўлидаги ҳар қандай уриниш қатнашчилари дарҳол ва қаттиқ жазоланади, деб огоҳлантирди. Триполи радиосининг хабар беришича, революцион кенгаш «мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши кураш олиб борадиган революцион Ливияни — социалистик, прогрессив Ливияни барпо этиш» учун ҳаракат қилади.

ҚОҲИРА, 2 сентябрь. (ТАСС). Бирлашган араб республикаси Ливиядаги республика режимини таниганлиги бу ерда расмий суратда эълон қилинди. Ироқ, Судан ва Сурия ҳам Ливия араб республикасини таниганликларини маълум қилдилар.

Рус тили юзасидан халқаро семинар

РИМ, 2 сентябрь (ТАСС). Бугун Италиянинг Капри оролида рус тили юзасидан 9-халқаро семинар ўз ишини тамомлади. Бу семинарни «Италия — СССР» жамияти ташкил этган эди. Семинарнинг икки ҳафта давом этган ишида Италия, Франция, Бельгия, Англия, Германия Федератив Республикаси ва Канададаги турли ўқув юртларида рус тилидан дарс берувчи ўқитувчиларнинг чатта бир группаси қатнашди.

Семинар қатнашчилари Москва университети, П. Лумумба номли халқлар дўстлиги университети ва совет мамлакатидаги бошқа олий ўқув юртларида ишловчи тажрибали 14 ўқитувчининг методик ва илмий характердаги лекцияларини тингладилар.

ШИМОЛИЙ ИРЛАНДИЯ. Лондондерридаги намойишни тарқатиш вақтида полициячи гранатомётдан ўт очмоқда.
ЮПИ—ТАСС фотоси.

ЎРТОҚ ХО ШИ МИННИНГ СОҒЛИҒИ ТЎҒРИСИДА

ХАНОЙ, 3 сентябрь. (ТАСС). Бугун ВИА агентлиги Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети, Вьетнам Демократик Республикасининг миллат мажлиси доимий комитети ва Министрлар Совети томонидан Президент Хо Ши Миннинг соғлиғи тўғрисида чиқарилган ахборотни эълон қилди.

Ахборотда айтиладики, Президент Хо Ши Мин бир неча кундан бери бетоб бўлиб турибди. Беморни боқиш учун бутун куч ва воситалар ишга солинди. Уни профессорлар ва врачлар коллективи доимий равишда кузатиб турибди.

Кейинроқ Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети, Вьетнам Демократик Республикасининг миллатлар мажлиси доимий комитети ва Министрлар Совети иккинчи ахборотни эълон қилди. Ахборотда айтиладики, «Президент Хо Ши Миннинг соғлиғи беқарор ҳолатда турибди. Унинг касали кучайиб бормоқда ва жуда жиддий тус олмоқда».

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Қўшиқлар, 9.30 — «Драматик поэма», 10.10 — «Леонера» увертюраси, 10.30 — Концерт, 11.15 — «Партия ходими минбари», 11.30 — Электр чолғу асбоблари ҳақида эшиттириш, 13.30 — П. Чайковский ва С. Рахманиновнинг фортепьяно пьесалари, 16.10 — Концерт (механизация ва сув хўжалиги ишлари Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчилари учун), 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 17.00 — «Мамарасул Бобоев — шоир, қўшиқчи», 18.00 — «Каттақўрғонликлар ташаббуси асосида», 18.10 — Торли оркестр учун симфониетта, 19.20 — «Дўстлик» татар-бошқирд бадиий ҳаваскорлари ансамбли қатнашчиларининг концерти, 20.00 — «Ёшлик» радиостанцияси, 20.40 — Қўшиқлар 20.55 — «Саломатлик — туман бойлик», 21.00 — «Марксизм-ленинизм жаҳон коммунистларининг ягона интернационал таълимоти» (суҳбат), 21.15 — «Олтин водий қўшиқлари», 22.20 — Қўшиқлардан — қўшиқларга, 22.40 — В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар. 23.15 — Мақом кечаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.35 — **Телеянгиликлар,** 18.50 — **Қўғирчоқлар рақс тушади** (болалар учун қўғирчоқ фильм).

Ўзбек тилида: 19.00 — **Бу ерда Ленин яшаган** (киноленинномa), 20.20 — **Телеянгиликлар,** 20.35 — **Ўзбекистонда қирғиз адабиёти ва санъати декадасига. Биринчи ўқитувчи** (бадиий фильм, рус тилида), 22.15 — **Оламга саёҳат** (киноэшиттириш).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Қаҳрамонлар изидан** (ўзбек тилида кинофильм), 18.10 — **Ақлли нарсалар** (болалар учун, рус тилида).

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Республиканинг биринчи ордени** (ҳужжатли фильм).

Рус тилида: 20.20 — **Эҳтиёт бўлинг, поезд келаётир** (илмий-оммабоп фильм), 20.40 — **Георг Отс куйлайди,** 21.15 — **Ўзбекистонда қирғиз адабиёти ва санъати декадаси олдидан. Довон.** (Бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/IX да **Алишер Навоий** 5/IX да **Мирзо Улуғбек.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/IX да **Кимга тўй, кимга аза,** 5/IX **Ёшликда берган кўнгил.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Мавсумнинг очилиши.** ВЕНГЕР ВА СОВЕТ ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.

КИНО

Улкан севги серенадаси — «ЧАЙКА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (1-залда, тоқ соатларда), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда).

Қизилқум — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Тайга хўжайини — «ДРУЖБА» (2-залда жуфт соатларда).

Мехикодаги оғир стартлар — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1, 5 ярим ва 9.15 минутда).

Тилла зирак (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1.40 минут ва 4 яримда).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 ярим ва 10 да бошланади)

Улкан севги серенадаси — «ФЕСТИВАЛЬ» ТЕЛЬМАН номли.

«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИГА бухгалтерлар, кассирлар, билетчилар фаррошлар, саҳна ишчилари саҳна машинистлари столярлар, қоровуллар, шрифтчи-рассомлар, йўл артувчилар, контролёрлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, А. Тўқаев кўчаси, 5-уй, кадрлар бўлими.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Профессионал-техника таълими Давлат комитети ва Тошкент шаҳар 9-профтехника билим юрти коллективи шу билим юртининг директори М. Н. Иброҳимовга онаси

Ҳувайдо ҲОШИМОВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455 Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216. Халқаро ҳаёт — 337604. Коммунистик тарбия — 331455. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249 330250, 330251 330252, 330253 330254 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85, Бухоро 43—141, Қарши 38—42. Наманган 21—88, Нукус — 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ Б. — 206. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 01705.